УРЯАДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭДТЭ—АЛДАР СОЛО!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

С-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

мнай 1921 оной ин 21-нээ гарана | № 27 (13651) | 1972 оной февралиин 2, среда | Сэн 2 мүнгэн

МҮНӨӨДЭР РЕСПУБЛИКЫН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН, ТРАНСПОРТЫН, ХЭЛХЕЭ ХОЛБООНОЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ЗҮБЛӨӨН УЛААН-ҮДЭДЭ НЭЭГДЭХЭНЬ

РЕПОРТАЖ

ЭРШЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

«БУЛАД ХҮЛЭГҮҮД» БЭЕЭ ЗЭҺЭНЭ...

— Энэ ехэ тосхомнай Шаралдай гү даа?

— Тиимэ, тиимэ. Бүхэриг бэрхэ зон тэндэш ажаһуудаг.

— Тэрүү тэрэ сайбалзагшань юум даа?

— Совхозой МТМ даа.

(«Улаан-Үдэ — Бэшүүр» гэһэн маршрудтай автобус соо болоһон хөөрэлдөөнһөө).

...АРАЛДАЙ, ШАРАЛДАЙ! ...дэн модо газарта һуна... тосхон соогуур яба... ябаха гээшэ гайтайхан...

...элэй юрын үдэр. Жабар һалхигүй. Айлай гэрнүүдэй ута хоолойнуудһаа утаан ...хан хөөрэжэ, хуушан түхэ... паровозуудай һубарилдаад ...дэлэ ябаһые абаһаар лэ ...ушна.

...Забайкалец» совхозой ...М. Ута сагаан гэр соо түмэн, нижаганаан. Электро... ...урай хурса гэрэлһээ нюдэргана. Кран-балкада үлгэгдэһэн тракторай мотоор аалихан саашална. Заһабарилагдажа бүтэн болоһон «булад хүлэг» ууртайгаар хүнхинэһөөр МТМ-гэй үргэн үүдээр гаража ошоно.

МТМ-е даагша Дмитрий Борисович Гороховский нюдэнэйнгөө шэлые аалихан мулталжа абаһанайнгаа һүүлээр дулаахан гараа бидэндэ һарбайна.

Бидэнэй хаанаһаа, юундэ ерэһые гансата ойлгоһон Дмитрий Борисович зузаан гэгшын дэбтэр халааһан сооһоо гаргаадхиба.

Энэ ажахыда хамтадаа 67 трактор бии. Февралиин 1-нэй мэдээгээр, 45 трактор заһабарилагдажа бэлэн болоод, хашаагай хажуугаар жэрылдэн зогсоно. Хүдөө ажахын машинанууд бултадаа заһабарилагдажа дүүрэнхэй. Комбайнуудай заһабарилга эхилэнхэй.

...МТМ соогуур ябанабди. Тэрэ механизаторнууд Семен Соловьёв Иннокентий Кузнецов хоёр тракторай мотоор заһажа сүлөөгүй.

Семён Соловьев 1955 онһоо хойшо трактористаар хүдэлнэ. Энэ үнгэрһэн зургаан жэлэй туршада энэ хүмнай дүй дүршэлөөр баян механизатор боложо шадаа. Үнгэрэгшэ жэлэй дүнгөөр нүхэр Соловьев совхозой түрүүшүүлэй тоодо ороһон юм. «МТЗ-50» түхэлэй тракторааraa энэ хүмнай юу хэдэггүйб даа! Газар хахална, таряа тарина, үбһэ сабшана, хуряана.

Тэрэнэй хажууда хүдэлжэ байгааша Иннокентий Николаевич Кузнецов үшөө залуу механизатор. Тиибэшье һаа, трактор, машина һайн мэдэхэ хүн гэжэ Шаралдай соогоо суурханхай.

...Механизаторнууд И. Маковеев, Г. Ревинский, П. Носков, В. Титов болон бусад технике заһабарилга дээрэ шалгарна. Тэдэнэр графигһаа уридшалан, үгтэһэн даабаринуудаа болзор соонь дүүргэнэ.

... Электро-гагнуурай ошод сасарна. Залуу гагнуурша, комсомол хүбүүн Тимофей Павлуцкий хухаржа һалаһан нэгэ деталь дээрэ тонгойно. Энэ хүбүүмнай 1971 ондо арбадахи класс дүүргээд, түрэл ажахыдаа үлэжэ, гагнууршанай мэргэжэлдэ һуража эхилээ һэн.

— Зай, Тимофей, хэр хүдэлжэ байнаш?

Хүбүүн энеэбхилнэ:

— Багшаһаам асуугыт.

Зургаан жэлдэ гагнууршанаар хүдэлжэ байһан Николай Иннокентьевич Маковеев бидэндэ дүтэлнэ. Хэнһээ юун тухай асууһыемнай ойлгоһоороо, эрхы хургаяа ёдойлгоно:

— Молодец! Гагнууршанай хүнгэн бэшэхэн мэргэжэлдэ түргэн һураад орхёо. Оролдосотой хүбүүн.

...Механизатор, коммунист Валерий Степанович Титовто дүтэлнэбди. Тэрэмнай «ДТ-75» түхэлэй тракторай мотоороор носолдоно. Үгэ дуугүйхэнөөр шүрэб мушхана.

МТМ-е даагша нүхэр Гороховский механизатор Титов тухай тобшохоноор хөөрөөд үгэнэ:

— Валерий Степанович хайшаашье тэгшэ хүн. Тракторташье, машинадашье, комбайндашье. Үнгэрэгшэ жэлдэ комбайн жолоодожо, нилээд амжалтатай ябаа. Ажахы соогоо түрүүлээ.

... МТМ соо наяраан, түерөөн замханагүй. Хэдэн һара болоод хабарай тарилгада гарахаяа байһан булад хүлэгүүд эндэ «тахалагдана».

— Техникэ заһабарилха графигһаа уридшалжа ябанабди. Теэд запасной детальнууд дуталдажа, бидэнине зобооно гэжэ хэлэмээр. Илангаяа тракторай гэнжэдэхи мөөр, катогууд хомор. Тиибэшье һаань, шуулдажа хяаралдажа байгаад лэ, саг соогоо техникээ заһабарилжа байнабди. Февраль соогоо дүүргэхэбди.

Тэрэнэй үгэдэ этигэмээр. Юуб гэхэдэ, механизаторнуудай һаатангүй ажаллаха арга боломжо эндэ бии. Тосхоной захада, холо һуудаг хүнүүд үдын эдеэлгэндэ гэртээ ошожо һаатанагүй. МТМ-гэй хажууда тусхай столово хүдэлнэ. Тогоошон Федосья Максимова амтатай хоол бэлдээд, механизаторнуудые хүлеэнэ. Эндэ 20—25 хүн эдеэлдэг.

Заһабарилгын хэр ябажа байһан тухай арба хоноод лэ дүн гаргагдана. Түрүүшүүл урмашуулагдана.

Ингэжэ шаралдайнхид ерээдүйн баян ургасын һуури табиха, алтан шара таряа хуряажа, һайн шанартай ороохо Эхэ орондоо тушааха зорилгоёо амжалтатай бэелүүлхэеэ техникээ саг соонь заһабарилжа байна...

«Булад хүлэгүүд» бэеэ зэһэнэ...

Г. ДАШИБЫЛОВ.

Мухар-Шэбэр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Коммунист, механизатор В. Титов. 2. МТМ-е даагша Д. Гороховский (зүүн гар тээһээ) залуу механизаторнууд И. Маковеев, Г. Ревинский гэгшэдтэй хөөрэлдэнэ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

РЕСПУБЛИКЫН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ИНЖЕНЕР ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын промышленностиин хүгжэхэ хэрэгтэ аша габьяа ехэтэй байһанайнь түлөө **Буряадай АССР-эй Габьяата инженер** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ иимэ хүнүүдтэ олгохо:

Иванова Клавдия Павловнада — Кабанскын аймагай Тимлюйн цементын заводой центральна лабораториин начальник.

Клочков Василий Дмитриевичтэ — Улаан-Үдын Ажалай Улаан Тугай ордento авиационно заводой цехэй начальник.

Мокеев Юрий Дмитриевичтэ — Загарайн аймагай Шулуутайн леспромхозой директор.

Нимаев Владимир Бадмаевичта — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор бүтээлгын заводой главна конструктор.

Савельев Иннокентий Сагадаевичта — Улаан-Үдын Ленинэй ордento локомотив-вагон заһабарилгын заводой кузнечнэ цехэй мастер.

Стариков Павел Сергеевичтэ — Кабанскын аймагай Большереченскэ загаһа үсхэбэрилгын заводой ахалагша загаһа үсхэбэрилэгшэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1972 оной февралиин 1.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Республикын промышленность, транспорт болон хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Социалис мүрысөөндэ ажалай үндэр үрэ дүн туйлаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** иимэ хүнүүдые шагнаха:

Авдеев Юрий Даниловичые — Прибайкалиин аймагай Итанцын леспромхозой тракторист.

Войтунь Казимир Людвиговичые — Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай Холтосон руднигай проходчигуудай бригадын бригадир.

Воронин Анатолий Алексеевичые — «Бурятэнерго» управлениин Урда аймагуудтахи электрын сетиин директор.

Григорьев Владимир Николаевичые — Зүүн Сибириин түмэр харгын Улаан-Үдын дистанциин хүдэлмэришэн.

Ирбелтхаева Екатерина Алексеевнае — Улаан-Үдын почтамтын оператор.

Ленкова Валентина Федосеевнае — Улаан-Үдын Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ нарин сэмбын фабрикын ноохо ээрэгшэ.

Матвеев Илья Немноновичые — Загарайн аймагай Хандагатайн леспромхозой тракторист.

Миронычева Полина Ивановнае — Улаан-Үдын шэлэй заводой шихтэ буйлуулагша.

Муратов Алефтин Дмитриевичые — Буряадай Ажалай Улаан Тугай ордento территориальна геологическа управлениин бригадир.

Очиров Владислав Дугаровичые — Буряадай транспортна управлениин № 1 пассажирска автотранспортна предприятиин шофёр.

Подкорытова Любовь Ивановнае — Улаан-Үдын һүнэй комбинадай автоматчица.

Радкевич Людмила Владимировнае — Улаан-Үдын Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор бүтээлгын заводой токарь.

Рылин Андрей Макаровичые — Улаан-Үдын Ажалай Улаан Тугай ордento авиационно заводой мастер.

Солдатов Петр Ивановичые — Улаан-Үдын Ажалай Улаан Тугай ордento авиационно заводой мастер.

Суздальцева Варвара Андреевнае — Улаан-Үдын ноохо угаалгын фабрикын ноохо илгагша.

Сухова Агриппина Андреевнае — Улаан-Үдын Ленинэй ордento мяханай комбинадай хүдэлмэришэн.

Кертова Мария Антоновнае — Улаан-Үдын № 2 хилээмэнэй заводой хилээмэ баригша.

Усольцев Геннадий Сергеевичые — Улаан-Үдын Ленинэй ордento локомотив-вагон заһабарилгын заводой электро-слесарьнүүдэй бригадын бригадир.

Фёдорова Вера Ивановнае — Загарайн аймагай Онохойн молоной комбинадай станочница.

Федотов Алексей Григорьевичые — Зүүн Сибириин түмэр харгын Улаан-Үдын локомотивна депогой главна механик.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1972 оной февралиин 1.

ТҮСЭБТЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮГЭС ЭРШЭТЭ АЛХАМ

РСФСР-эй арадай ажахые 1971 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд

...Федерациин ажалшад ...XXIV съездын шиидхэ...ые бэелүүлэн, юһэдэхи ...эй түрүүшын жэлэй ту...жалтатайгаар дүүргэхын ...рысэн, республикынгаа ...о болон соёлые 1971 он... саашадань хүгжөөгөө гэ...СР-эй Министрнүүдэй Со...ргэдэхи Центральна ста...о управлениин мэдээсэл ...эгдэнэ. Жэлэй түсэбэй ...аринууд дүүргэгдээ, гэхэ...та, хэдэ хэдэн гүйсэдхэлэй болзорһоо урид дүргэгдээ. ...льна доходой ургалта жэл ...роцент шахуу болоһон бай...эй табанай дүрбэн хуби...ь ажалай бүтээсэ дээшэ...эй үндэһөөр туйлагдаа. ...бликын промышленность ...шухала зүйлэй продукци ...гын ба үйлэдбэрилгын та...айнгаа түсэбые болзорһоо ...971 оной декабриин 27-до ...РСФСР-эй бүхы промыш...министерствэнүүд, бүхы ав... республиканууд, хи... болон областьнуудай ...а областьһоо бэшэнинь) промышленность түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Промышленна предприятинууд социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур ехэ хэмжээтэй продукци үгэбэ.

Республикые бүхы дээрэнь абажа үзэбэл, промышленна үйлэдбэрилгын хэмжээн 1970 онойхиһоо 8 процентээр нэмээ. Машина бүтээлгэ, металл болбосоруулга, химическэ ба нефтехимическэ промышленность, соёлой, ажаһуудалай шэглэлтэй, ажахын хэрэглэлэй эд товар үйлэдбэрилгэ булюу түргэн темпээр хүгжөөгдөө.

Промышленностиин шухала шухала һалбаринуудта продукци үйлэдбэрилгэ иимээр нэмээ гэбэл: электрын элшэ хүсэ — 8 процентээр, түлишын промышленность — 6 процентээр, хара ба үнгэтэ металлурги — 7 процентээр, химическэ ба нефтехимическэ промышленность — 10 процентээр, машина бүтээлгэ ба металл болбосоруулга — 12 процентээр, модоной, модо болбосоруулдаг ба целлюлозно-саарһанай промышленность — 5 процентээр, барилгын материалнуудай промышленность — 7 процентээр, хүнгэн промышленность — 6 процентээр, эдеэ хоолой промышленность — 5 процентээр, соёлой, ажаһуудалай шэглэлтэй, ажахын хэрэглэлэй эд товарнуудые бүтээн гаргалга — 10 процентээр.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб бүхы промышленностяар үлүүлэн дүүргэгдээ. Ажалай бүтээсэ 6,6 процентээр дээшэлһэн байна. Промышленна продукциин өөрынь үнэ хямдараа. Промышленностиин оруулдаг ашаг олзонь жэлэй турша соо 10 процентээр нэмээ.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэгшэ жэлдэ һайн үрэ дүнгүүдые туйлаа гэжэ РСФСР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ. Хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгын жэл соохи дундуур хэмжээн үнгэрэгшэ табан жэлэйхиие 6 процентээр үлүүлээ, гэбэшье 1970 оной хэм хэмжээнһээ үлэ мэдэг доогуур байба. Мал ажалай продукци 1970 онойхиһоо 4 процент шахуугаар нэмэһэн, харин газар тариалангай продукци — республикын олохон районуудта уларилай муу байһанһаа шалтагаалан — зарим тэды хороһон байна. Мяха абалгын бүхы дээрээ 9 процентээр нэмэхэдэнь, гахайн мяха абалга 19 процентээр нэмээ. Арадай ажахын түсэб мал ба шубуудые, үндэгэ, ноохо худалдан абалгын талаар РСФСР дотор бүхы дээрээ үлүүлэн дүүргэгдээ. Түсэбһөө гадуур худалдан абалгаар хараалагдаһанһаа үлэ мэдэг бага һүн ороһон байна.

Хүдөө ажахые материалаар, техникээр хангалха улам һайжаржа үргэлжэлөө. 1971 он дотор колхозуудай хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ хэрэгтэнь 10 миллиард үлүүтэй түхэриг — үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 12 процентээр дээшэ хэмжээтэй мүнгэн гүрэнэй зүгһөө табигдаа. 1971 он дотор Россин Федерациин хүдөө ажахыда 150 мянган трактор (тэрэ тоодо газар хахалха 70 мянган), ашаанай ба тусхай шэглэлтэй 67 мянган автомобиль, таряа хурлаха 61 мянган комбайн ба бусад олон техникэ эльгээгдээ. Хүдөө ажахы 21,5 миллион тонно минеральна үтэгжүүлгэ, тэжээлэй 249 мянган тонно фосфат абаа. Минеральна үтэгжүүлгэ эльгээлгэ үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 2,5 миллион тонноор, тэжээлэй фосфат — 153 мянган тонноор нэмэһэн байна.

1971 ондо бүхы түхэлэй транспортаар ашаа зөөлгэ 2,7 триллион тонно-километр боложо, 1970 онойхиһоо 6 процентээр нэмэһэн байна. Хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүд улам олошоржо үргэлжэлөө: хэлхеэ холбооной предприятинуудай (почтын, телеграфай, телефоной, радиогой) хүдэлмэриин хэмжээн 8 процентээр нэмээ, гэхэ зуура жэлэй түсэб зарим тэды дутуу дүүргэгдээ.

Ниитэ дээрээ 48 миллиард шахуу түхэригэй гэхэ гү, али 1970 онойхиһоо 5 процентээр ехэ хэмжээтэй гол фонднууд РСФСР-эй арадай ажахыда ашаглалгада оруулагдаа. Промышленна томо 200 шахуу шэнэ предприяти, тэрэшэлэн ашаглагдажа байгаа предприятинуудта олон шэнэ цехүүд ба үйлэдбэринүүд хүсэндээ ороһой

Барилга-хабсаралгын эмхинүүд түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда оруулагдажа үргэлжэлһэн байна. 1971 он до барилга-хабсаралгын 112 трест, гэр барилгын комбинадууд ба бусад эмхинүүд шэнэ гуримаар хүдэлмэрилөө. Эдэ эмхинүүд барилга-хабсаралгынгаа хүдэлмэриин түсэбые, ашаг олзо оруулха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, 1971 ондо барилгадахи ажалай бүтээсэ 1970 онойхиһоо 50 процентээр дээшэлээ. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин өөрынь үнэ хямдаруулагдаа.

Бодото олзын хүн бүхэндэ хүртэсынь хэмжээн 4,6 процентээр нэмээ.

Россин Федерациин арадай ажахын хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай жэл соохи дундуур тоо 1971 ондо 55,8 миллион хүн болоһон, жэл соо 2,6 процентээр нэмэһэн байна.

Хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай мүнгэн салингай һара соохи дундуур хэмжээн жэлэй туршада 3,5 процентээр нэмэжэ, 130,5 түхэриг болоо. Гэхэтэй хамта, ниитын хэрэглэлэй фондһоо үгтэдэг түлбэринүүд ба хүнгэлэлтэнүүдые хараада абабал, 175 түхэриг болоно. Колхозниигуудай ажалай түлөөһэн 3 процентээр нэмээ. Ниитын хэрэглэлэй фонднуудһаа хүн зоной абадаг түлбэринүүд ба хүнгэлэлтэнүүд 41 миллиард шахуу түхэригэй болоһон, үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулбал, 8 процент үлүүтэйгээр нэмэһэн байна.

1971 ондо олон тоото гэр байранууд, соёлой ба ажаһуудалай барилга хэгдээ гэжэ РСФСР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ. 1,3 миллион байра, 59 миллион үлүүтэй дүрбэлжэн метр (ашаглагдаха) ниитэ талмайтай — 1970 онойхиһоо 1 миллион шахуу дүрбэлжэн метрээр ехэ хэмжээтэй байрын гэрнүүд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. 6,5 миллион үлүүтэй хүнүүд байрануудаа һайжаруулаа. Арадай гэгээрэлэй, эрдэм болон соёлой саашанхи хүгжэлтэ туйлагдаа. Эмнэлгэ-һэргылэлгын ба арадай элүүрые хамгаалха бусад эмхи зургаануудай тоо нэмээ.

Россин Федерациин зоной тоо 1972 оной январиин 1-нэй байдалаар 131,4 миллион хүн болоһон байна.

(ТАСС).

...сэнгэй талаар СССР-эй ...истрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедтэ, ...Р-эй Худалдаа наймаанай министерствэдэ

...нэ сэнгэй талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй ...тет ба СССР-эй Худалдаа наймаанай министерство СССР-...инистрнүүдэй Соведэй даалгабариин ёһоор, 1972 оной ...алиин 1-һээ иимэ юумэнүүдэй гүрэнэй розничнэ сэнгүүдые ...аруулба:

...ара сагаан үнгэтэйгөөр харуулдаг, кинескопуудыень иимэ ...этэй телевизорнүүдэй:

59 см	— 20 процентээр
69 см.	— 15 процентээр
65 см.	— 8 процентээр
...олон үнгэтэйгөөр харуулдаг те...визорнүүдэй дундуур үнэ	— 24 процентээр
...урсагдаһан телевизорнүүдтэ ...бигдадаг кинескопуудай ...ундуур үнэ	— 18 процентээр

ДҮРБЭН ҺАРА СОО ҺАРА ШАДАРАЙ ЗАМААР

АЛАС ХОЛЫН ЗАМБУУЛИНАЙ ХОЛБОО БЭЕЛҮҮЛХЭ ЦЕНТР. (ТАСС). «Луна-19» гэжэ автомат станци дүрбэн һарын турша соо Һара шадарай замаар дабшан, шэнжэлгэнүүдые хэжэ байна. Энэ үе соо Һарые 1358 дахин тойроо.

Станциин замай параметрнүүдые радиотехническэ аргаар хэмжэн тодорхойлһон үрэ дүнгүүдэй ёһоор, замай хубилалгые удаан саг соо адаглаха онол аргаар Һарын гравитационно поли шэнжэлэгдэжэ байнхай.

Планетэнүүд хоорондын суранзанай полиин Һара шадархи шэнжэ түхэлнүүд станци дээрэһээ таһалгаряагүй тодорхойлогдоно. Гэхэтэй хамта, Һарын гэрэлтэдэг талын полинь планетэнүүд хоорондын долгисоогүй суранзанай полиһоо хэдэ дахин үлүү хүсэтэй байһаниинь буридхэлдэ абтаа.

Дурсагдаһан шэнжэлгэнүүдэй хажуугаар, Һара шадархи дайдада һолирнуудай һүндэлэлгын хэмжээн тодорхойлогдоно.

«Луна-19» гэжэ автомат станци ниидэжэ үргэлжэлһөөр.

КПСС-эй Центральна Комитедһээ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведһээ

Сэрэгэй элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые эмхидхэн байгуулагша мэдээжэ хүнүүдэй нэгэн, граждан ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнуудта эдэбхитэйгээр хабаадаһан, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, Советскэ Союзай маршал Матвей Васильевич **Захаров** хүндөөр үбшэлһэнэй һүүлээр, 1972 оной январиин 31-дэ, 74 болохоёо ябатараа наһа бараба гэжэ Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ехэ шаналал гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ | **СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ** | **СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ**

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ингэжэ тогтообо:

1. Советскэ Союзай маршал М. В. Захаровые хүдөөлүүлгэ эмхидхэхын тула нүхэд А. А. Гречко (түрүүлэгшэ), И. В. Капитонов, В. Г. Куликов, А. А. Епишев, К. С. Москаленко, М. П. Георгадзе, Л. И. Греков, М. С. Смиртюков, Н. И. Савинкин, А. Б. Чуев гэгшэдһээ бүридүүлэн, правительственнэ комисси байгуулха.

2. М. В. Захаровые Улаан талмай дээрэ, Кремлиин ханада хүдөөлүүлхэ.

Техническэ дэбжэлтын аша туһа

ПОДРЕЗКОВСКЭ ЗАВОДОЙ КОЛЛЕКТИВЭЙ ЖЭШЭЭГЭ

Үйлэдбэреэ улам саашань наринжуулан һайжаруулха, арга боломжонуудаа элирүүлэн хэрэглэхэ эрилтэ партиин XXIV съезд промышленностиин худэлмэрилэгшэдэй урда табиба.

Юһэдэхи табан жэлэй хугасаада республикымнай ой модоной промышленностиин предприятинуудта ехэ хубилалтанууд болохоор хараалагдана. Энэ һалбариин худэлмэрилэгшэд продукци худалдалгые, ажалай бүтээсые 35 процентээр дээшэлүүлхэ даабаритай. Энээнһээ урда капитальна ехэ һомололго хэрэглэжэ, предприятинууд үргэдхэгдэжэ, ехэ продукци бүтээгдэдэг байгаа. Харин энэ табан жэлэй үедэ үйлэдбэриин арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ, үйлэдбэриин технологи нарижуулха, тиигэжэ ехэ продукци абаха зорилго табигдаа.

Арга боломжонуудые элирүүлэн, тэдэнээ гүйсэд хэрэглэһэнэй ашаар үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлжэ болохо байһые Москвагай Подрезковскэ заводой коллектив элишэлэн харуулаа. Энэ коллектив нэгэ жэлэй хугасаада ажалай бүтээсые 2 дахин дээшэлүүлһэн, 2,6 дахин ехэ продукци худалдаһан, хуушан талмай дээрэ 25 мянганай орондо 64 мянган кубометр плитэ үйлэдбэрилһэн байна. «Забайкаллес» комбинадай предприятинуудай худэлмэришэд партиин ЦК-гай һайшаан дэмжэһэн энэ дүй дүршэлые халан абаха, тэдэнэй жэшээгээр үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэ.

Комбинадай модо бэлэдхэдэг предприятинуудай модо отолхо түсэб ойрын жэлнүүдтэ хубилгагдахагүй юм. Харин продукци абалгань, худалдалгань жэл бүхэндэ ехэ болохоор багсаагдана.

Нэн түрүүн үйлэдбэреэ үргэлжэдэнь оньһожоруулха, автомат аргаар хангаха, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ асуудал шиидхэхэ, тиигэжэ отологдоһон модые хаядаһагүйгөөр хэрэглэхэ аргын бии байһаниинь элирүүлэгдээ.

Модошоднай һүүлэй хэдэн жэлэй туршада «Дружба» гэжэ бензо-хюрөө хэрэглэһэн юм. Тэрэ модошодто ехэ аша туһа хүргэһэншье байха. Харин мүнөө бүри бүтээсэ ехэтэй «Урал» гэжэ бензохюрөөгөөр тэрэниие һэлгэхэмнай. Урданай мэтэ модон нарин зурууд болгон унагаагдаха, гидроклин үргэнөөр хэрэглэгдэхэ юм. Теэд модошодой тус бүридөө хэрэглэдэг эдэ хэрэгсэлнүүд үйлэдбэриие үргэлжэдэнь оньһожоруулха арга ханганагүй хаям. Тиимэһээ модо таллуулдаг трактор, машинануудай тоо ойрын жэлнүүдтэ улам олошоруулагдаха.

Техникые ехээр абаад, участогуудай ажалые оньһожоруулаад лэ, техническэ дэбжэлтэ туйлахань бэрхэтэй гэжэ манай промышленностиин эрдэмтэд, инженернүүд, худэлмэрилэгшэд һайн ойлгоно. Харин модо бэлэдхэлэй, болбосоруулгын бүхы ажалые удаа дараалан оньһожоруулха, машина, техникые зүбөөр ашаглахатай хамта түрүү технологи нэбтэрүүлхэ талаар тодорхой түсэбэй ёһоор бүхы худэлмэри эмхидхэбэл, амжалта туйлагдаха гээшэ.

Комбинадай предприятинууд һүүлэй жэлнүүдтэ шэнэ техникэ абажа, тэдэнээ яһала бүтээсэтэйгөөр ашаглажа эхилээ. Модо ашааха хүсэ ехэтэй погрузчигууд энэ ажал дүүргэгшэдэй ажал нилээд хүнгэдхэбэ. Комбинат орон дотороо түрүүлэн гидропогрузчигуудые хэрэглэбэ, модые ута зандань томо багсаар ашадаг болоо. Хамта дээрээ 8—9 маркын автомашина модо шэрэлгэдэ хэрэглэгдэнэ. МАЗ-509, КРАЗ-255 маркын машинануудай хажуугаар ехэ модо шэрэхэ шадалтай ондоо гүрэнүүдэй автомашинанууд ашаглагдана. Теэд энэ техникэ ашагтайгаар хэрэглэгдэнэ гэхын аргагүй. Эдэ машинанууд 40 километрэй зайда халаан соогоо 50—60 кубометр модо шэрэдэг юм. Запасной таһаг-нуудай дутуу һаа, зарим машина мини байлгагдана. Ой сооһоо модо һаадгүйгөөр шэрэжэ байхын тула автопоезднуудые хэрэглэхэ асуудал шиидхэгдэжэ байна. Холын зайда, 100—130 километртэ модо шэрэхэдээ, нэгэ доро ехэ ашаа ашаха шадалтай БЕЛАЗ автомашинада прицеп холбожо болохо юм. Түрүүшын автопоездууд модо шэрэлгын харгыгаар ябажа эхилээ.

Модо шэрэлгын түрүү технологи хэрэглэһэнэй ашаар нёдондо Худан, Анаа, Түрхэ, Итанца, Хүрбэ, Үдэ голнуудаар модон урадхуулагдахаа болёо. Энэ жэлһээ Баргажан голоор багаар багсалһан модон урадхуулагдахагүй. Модо шэрэлгын зайн 2—3 дахин ута болобошье, модые ута зандань томо багсаар хэрэглэгшэдтэнь хүргэхэдэ, экономическа талаараа ехэ ашагтай. Харгыгаар шэрэгдэһэн модоной нэгэ кубометр бүхэнһөө нэгэ түхэригэй ашаг абтана. Гадна захиргаанай худэлмэрилэгшэдэй тоо үсөөрүүлжэ, жэлдээ 70 мянган түхэригэй салин алмагдадаг болоо. Мүн модо шэрэхэ ажалай бүтээсэ 2 дахин дээшэлээ. Нёдондо 1,5 миллион кубометр модон ута зандаа томо багсаар автомашинаар шэрэгдээ. Энэ жэлдэ 2 миллион кубометр шэрэгдэхээр хараалагдана.

Иимэ технологи үргэнөөр хэрэглэхын тула леспромхозуудай доодо складуудые оньһожоруулха хэрэгтэй болоно. Модо буулгаха, хожомынь ашаха, гэшүүһэ мүшэрһөө сэбэрлэхэ, модоной үлэгдэл, хаядаһа хэрэглэхэ бүхы ажал механизмын хүсөөр хэгдэхэ ёһотой болоно. Мүнөө комбинадай предприятинуудта автомат шахуу 38 линии, 100 гаран элдэб кран хүдэлдэг болоо. Доодо складуудые үргэлжэдэнь оньһожоруулһанай ашаар нёдондо эндэ нэгэ миллион кубометрһээ үлүүтэй модон тайрагдаһан, сортлогдоһон, хюреөдэгдэһэн байна. Модые механизмын хүсөөр буулгадаг, ашадаг боложо, сүүдхэдээ 400 вагон хюреөдэгдэһэн модон ашагдажа ябуулагдана. Урдань арай гэжэ 260 вагон ашагдадаг байгаа.

Ой соо олон машина барижа, бүхы ажал оньһожоруулха гэһэн һанал бодолой буруу байһаниинь элирүүлэгдэбэ. Модые гэшүүһэ, намааһаа сэбэрлэхэ ажал бүтээсэ багатай, хүшэршье юм. Тэрэниие оньһожоруулхань мүн лэ бэрхэшээлтэй. Иимэ ажал ой соо бэшэ, харин доодо складуудта оньһожоруулжа болохо. Энэ жэлдэ Хандагатайн леспромхозой доодо складта модые гэшүүһэ намааһаа оньһон аргаар сэбэрлэхэ хоёр түхеэрэлгэ тодхогдохо юм. Тэдэнэй бүтээсэ халаан соо 500 кубометртэ хүргэгдэхэ. Ажал ехэтэй энэ худэлмэри оньһожоруулхада, 500 гаран худэлмэришэд сүлөөлэгдэжэ, ондоо тээшэ эльгээгдэхэ байна.

Мүн машина заһабарилгые оньһожоруулхань ехэ шухала болоо. Мүнсэ энэ ажал олон худэлмэришэд хэдэг. Бүтээсэнь, шанарыньшье тиимэ һайн бэшэ. Трайлернуудые хэрэглэжэ, заһабарида орохо механизм, частьнуудые тусхай заһабариин мастерскойдо асардаг болоо һаа, бүри таарамжатай байна. Ой соо байлгагдаха техникэ үсөөрүүлбэл, тэндэхи худэлмэришэдэй тоо үсөөн болохо, тэдэниие шэрэхэ автобус сүлөө болгогдохо һэн. Автобусой жолоошодые модо шэрэлгын автомашинада хэрэглэбэл, комбинадта бүри ашагтай байха.

Модые хаядаһагүйгөөр дууһан хэрэглэхэ асуудал ехэ шухала юм. Продукци үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ зорилго энэ асуудалтай сэхэ холбоотой. Республикымнай модошод бүри һая болотор ганса нарһа отолдог байгаа. Модые автомашинаар шэрэдэг болохотой хамта шэнэһэ, хуһа, уляаһа отолжо эхилээ. Уляаһан модон хэрэглэлэй зүйлнүүдые, хайрсагуудые хэхэдэ хэрэглэгдэнэ. Харин үшөө ехэ модон түлеэн болгогдоно, муу шанартай хюреөдэмэл материал гэжэ тоологдон абтана.

Тиихын орондо хюреөдэмэл энэ материалаар модон хайрсагуудые, хэрэглэлэй зүйлнүүдые хэбэл, технологическа зомгооһо үйлэдбэрилбэл, комбинадта аша туһатай байха. Жэлдээ 60 мянган кубометр технологическа зомгооһо хэхэ үйлэдбэри комбинадта байгуулагдаба. Модо бэлэдхэлэй, болбосоруулгын бүхы үлэгдэл, хаядаһан һаяын сагта дууһан хэрэглэгдэхэ, тиигэжэ жэлдээ 300 мянган кубометр технологическа зомгооһо үйлэдбэрилдэг болохобди. Тиигэжэ жэл соо 4,5 миллион түхэригэй нэмэлтэ продукци абтаха юм.

Модоной зомгооһо, хаядаһаар плитэ хэхэ цех Онохойн модоной комбинадта баригдажа, ашаглалгада һаяхан тушаагдаа. Тэрэ жэлдээ 35 мянган кубометр продукци үйлэдбэрилхэ хүсэ шадалтай. Комбинадай коллектив Подрезковскэ заводой худэлмэрилэгшэдэй үүсхэлые дэмжэн, шэнэ цехэй хүсэ шадал ехэдхэхэ арга боломжо элирүүлжэ байна. Эндэ тодхогдоһон пресс, хатаалгын барабанай бүтээсэ дээшэлүүлжэ, бүри ехэ продукци үгэжэ болохо гэһэн тобшолол хэгдээ. Зомгооһоной плитэ ехэ шухала зүйл юм. Тэрэ мебель бүтээлгэдэ, гэр байра барилгада хэрэглэгдэнэ.

Үйлэдбэриин арга боломжо хүсэдөөр хэрэглэхын тула Хандагатайн леспромхоздо шэнэ цех барихаар хараалагдаа. Тэрэ барилгын шэнэ материал—арболит үйлэдбэрилхэ юм. Тэрээгээр стандартна гэр байра, малай байра барижа болохо. Мүн ни... риал хэрэглэхэдэ, бари... дустриальна аргаар ... өөрынь үнэ сэн хяи... түргэнөөр бүтээжэ болом...

«Забайкаллес» комби... лективүүд үйлэдбэрии... боломжо элирүүлэн ... нэй, модо бэлэдхэлэй, ... руулгын ажалые үрг... оньһожоруулһанай ашаар ... ци бүтээн гаргалгые ехэ... лэдбэриин ашаг үрэ һай... зорилготой. 1975 ондо ... барида ажалай бүтээсэ ... центээр дээшэлүүлхэ, ... үйлэдбэрилгые 20—25 пр... ехэдхэхэ эрилтэ табигдаа... надта нёдондо ажалай ... дунда зэргээр 4 процен... шэлүүлэгдэһэн юм. Тиим... шадаа арга боломжону... һайнаар хэрэглэхэ уялга... нобди.

Табан жэлэй түсэбөөр ... һан зорилго бэелүүлх... кадрнуудай мэргэжэл ... дээшэлүүлжэ байнабди. Ш... никэ ашагтайгаар хэрэгл... ническэ дэбжэлтын асу... бөөр шиидхэлсэхэ худэ... хэрэгтэй ха юм.

Манай коллективүүд ... лэй хоёрдохи жэлэй хуга... нэ, түрүү онол арга үрг... рэглэхэ юм. Тиигэжэ үй... ашаг үрые дээшэлүүлжэ, ... дукци үйлэдбэрилжэ, ... XXIV съездын табиһан ... бэелүүлхэ хэрэгтэ горит... хэхэ байна.

В. СТ...
«Забайкаллес» ком... начальнигай ор...

Мэргэжэлтын зүбшэл

ХУРЬГАДАЙ ҮБШЭЛХЭГҮЙН ТУЛА...

Хонишодой бригадануудта халуун хаһа оронхой. Энэ хаһые амжалтатайгаар үнгэргэхэ гээшэ нэн түрүүн хурьгадаа гарзалуулангүй, һайнаар түлжүүлхэ гэһэн эрилтэтэй.

Теэд яажа энэ эрилтэдэ хүрэхэб гэжэ хонишон бүхэн бодомжолдог байна. Шэнэ түл һайнаар томо болгохын тула сула, үбшэ хабшагүй хурьга эхэ хонидһоо абахые оролдохо хэрэгтэй гэжэ тэдэнэр мэдэдэг. Тиимэһээ түрэхэ хонидоо зооветеринарна заабаряар эдеэлүүлхэ, хурьгадаа бүхы эрилтын ёһоор тодожо абаха шухала.

Хурьгадай бэеын элүүр байхань эхэ соогоо хэр түлжэһэнһөө, эхэһээ гараад хэр зэргэ уурагаар тэжээгдэһэнһээ дулдыдадаг юм. Тиимэл хадань хонидой хурьга дутуугаар гаргаха, һайса дэлгэнэнгүй түрэхэ ябадалтай тэмсэхэ болоно.

Хурьгад ехэнхидээ халдабаритай элдэб үбшэндэ бэлэхэнээр нэрбэгдэдэг. Илангаяа нялха хурьгадта гэдэһэ доторой үбшэн хүрэжэ, үхэл гарзада оруулдаг юм. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, нялха хурьгадые зүбөөр эдеэлүүлжэ, харууһалжа шадаагүйһөө, зохид байрада байлгаагүйһөө болодог байна. Мүн нялха хурьгадай гарзалха ушар эхэ соогоо һайнаар түлжөөгүйһөө болодог. Үлбэр һула бэетэй түрэһэн хурьгад лэ бэлэхэнээр хүйтэ абадаг, гэдэһэ доторынь үбшэлдэг гээшэ. Тиимэһээ хээлитэй хонидые зүбөөр, һайнаар эдеэлүүлхэ, старын хэдэн хонидой шуһыень абажа, ветеринарна лабораторидо шэнжэлжэ байха эрилтэтэй. Хэрбээ шуһанайнь муудаһана һанабал, эхэ хонидон тэжээл хубилгаха хэмжээн абтаха ушартай. Эдэ бүгэдэ нялха хурьгадые элдэб үбшэнһөө сарахада туһалдаг юм.

Жэжэхэн, шэгнүүр багатайгаар түрэһэн хурьгад лэ ехэнхидээ үошэлдэг, үхэдэг гэжэ тодорхойлогдонхой. Түрэһөөр 7—8 хоноһон хурьгад доторой үбшэндэ хүртэдэг, тээ боргожоходоо хүйтэ абажа, уушханай хадхаляа хүрэдэг.

Гадна һая түрэһэн хурьгад витаминай, минеральна бодосуудай дутaлдаһан, гэрэл багатай, харанхы газарта байһан дээрэһээ элдэб үбшэндэ дайрагдадаг байха.

Нялха хурьгадые эдэ бүхы үбшэнһөө сарахын тула юу хэхэ хэрэгтэйб. Эгээн түрүүн эхэ хонидые зүбөөр эдеэлүүлхэ шухала. Хээли ехэтэй болоһон хонидто сүүдхэдээ 1—1,2 тэжээлэй единицын зэргэ хоол, 95—115 грамм бэедэ шэнгэсэтэй протеин, 10—12 грамм дабһа, 6,5—7 грамм кальци, 3,2—4 грамм фосфор, 15—20 миллиграмм каротин хэрэгтэй юм. Ондоогоор хэлэбэл, сүүдхэдээ 1,2 килограмм голой үбһэ, 0,8 килограмм горохой үбһэ, 1,6 килограмм ногоогоор хэһэн силос, 320 грамм таряа талханай зүйл үгэхэдэ таарамжатай байна. Иимээр эдеэлүүлэгдэжэ байһан хонидһоо томо, сула хурьгад абтадаг, эхэнүүдынь һүтэй байдаг.

Түл һайнаар абахын тула тэрээндэ оролдосотойгоор, саг соонь бэлдэхэ болоно. Илангаяа түл абалгын үедэ хони, хурьгадые таһалдалгүй эдеэлүүлхэ, үбһэ болон бусад тэжээл отарадаа зөөжэ абаха байна. Олохон түрүү хонишод хурьгадта, хүүли хонидто эдюулхэ витамин элбэгтэй зөөлэн, ногоохон үбһэ зундаа бэлэдхэжэ абадаг заншалтай. Мүн түл абалгада хэрэгтэй хобто, хобоо, хаамагуудые бэлдэдэг, байраяа һайса дулаалдаг, хуурай байлгаха гэжэ оролдодог. Хонидой хурьгалхаһаа 20—30 үдэр урид тэдэниие илгажа, тусхай бүлэг болгоод, һайнаар эдеэлүүлдэг, уһалдаг гуримтай.

Тиихэдээ хонишод түрэхэ хонидоо саг үргэлжэ ажаглажа байха болоно. Түрэхэ дүтэлһыень илгажа, бэлшээридэ гаргангүй газаагаа эдеэлүүлдэг, һүниндөө дулаан байрада оруулжа, тэдэнэрэй хойноһоо үдэр һүнигүй ажаглажа байха ушартай. Юундэ иимэ эрилтэ табигдаһаб гэхэдэ, түрэһэн хонидто хурьгаяа алдангүйгөөр долёолгохо болоно бшуу. Мүн дежурлажа байһан хонишод түрэһэн хонидой хүхэ дэлэнгэй захаархи нооһо саг соонь хайшалха, дэлэндэнь дезинфекци хэжэ, аршуулаар аршаха уялгатай. Тиигээд хурьгатайнь суг тусхай таһалгада хаажа, хурьгаяа хахад часай туршада заабол түрүүшынхеэ хүхүүлхэ гэжэ оролдохо болоно. Нялха хурьгатай хонидой байха, мүн сакмануудай байха таһалгануудта һолоомо гү, али хохир зузаанаар дэбдихэдэ һайн.

Нялха хурьгадта эхынь ууараг эгээн һайн тэжээл гээшэ. Ууараг соо хурьгадта хэрэгтэй бүхы зүйл (белок, тоһон, углевод, уһан, минеральна дабһан, витаминууд) байдаг. Тиимэһээ хурьгадта уурагыень түргэ түргэнөөр, һайса хүхүүлхэ тон шухала. Хурьгадай түрэһөөр хахад һаратай болоторнь 2—3 час болоод хүхүүлхэ гэхэ гү, али үдэртөө 3—4 дахин, хожомоо хоёр удаа хүхүүлхэ эрилтэтэй.

Амяраа таһалга соо нялха хурьгад эхэтэеэ 3—4 үдэр байлгагдадаг. Энэ үедэ хони, хурьган нэгэ тэмдэгээр тэмдэглэгдэдэг. Тиигээд хурьгадай түлжэсые харалсажа, сакманууд эмхидхэгдэнэ. Шэрхи, сула хурьгадые томо сакман болгоходо хамаагүй.

Хонишод гол анхаралаа, тамир һулатай, һү багатай, хурьгаяа голодог хонидто хандуулха зэргэтэй. Тиимэ хонидые хурьгатайнь суг амяраа таһалгада удаан байлгаха, һайнаар эдеэлүүлхэ жэшээтэй. Үлбэр хурьгадые суг түрэһэн һүтэй хонидто заядахада һайн.

Хурьгадай арба хонохолоор лэ, һайхан үбһэ, таряа талханай зүйл, минеральна бодосуудые, илангаяа микрободосуудтан зүйл эдюулжэ һургаха байна.

Эхэ хонидые һүтэй байлгахын тула һайнаар эдеэлүүлхэ, уһалхаһаа гадна, газаагуур ябуулха, бэедэнь хэрэгтэй витаминаар хүсэлдүүлхэ гэжэ нарһанай шэлбэһэ үгэхэ болоно.

3—4 недели болоһон хурьгадые игаабари дулаан үдэр байраһаа гаргажа, эхэдэнь газаа хүхүүлхэдэ хамаагүй.

Хурьгадай хүйтэ абажа, сэээжээрээ үошэлхэгүйнь тула байраяа һайса дулаалха, хуурай байлгаха гэжэ оролдохо хэрэгтэй. Иимэ эрилтэнүүдые дүүргээд лэ байгаа һаа, хурьгад бүрин һайнаар түлжүүлэгдэхэнь лабтай.

Ф. СОБЕННИКОВА,
республикын научно-үйлэдбэриин ветеринарна лабораториин биохимическэ таһагые дэагша.

Нелля Степановна Попова нооһо угаадаг фабрикын хатаалгын цехтэ халаанай мастераар ажаллана. Тэрэнэй хүтэлдэг халаанай коллектив нёдондо жэлэйнгээ даабариие хоёр һараар урид дүүргээ һэн. Ажал худэлмэридөө үндэр бүтээсэ туйлаһанайнгаа түлөө нүхэр Попова «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагданхай. Байгша онойнгоо түсэб ноябриин 7 болотор дүүргэхые хараална.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. С. Попова нооһо угааха растворой температура хэмжэжэ байна.

НООҺО УГААЛГЫН ФАБРИКАДА

УЛААН-ҮДЫН нооһо угаалгын фабрикын нээгдэһээр арба гаран жэл үнгэржэ байна. Энэ үе соо предприятиин коллектив горитой ехэ амжалта туйлаа юм. Үнгэрһэн түсэбтэ табан жэлдэ нооһо угаагшад даабаряа болзорһоонь урид дүүргэжэ, олон арбаад мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилһэн байгаа. Коллективэй гэшүүн бүхэн оролдосо хэшээлтэ ажалаараа нийтын хэрэгтэ хубитаяа оруулдаг заншалтай. Энэ талаар дүй дүршэлтэй наһажаал хүнүүдые, мүн һая дунда һургуули дүүргээд, эндэ ажаллахаяа орогшодые дурдажа болоно. Фабрикын нооһо угаалгын цехэй бригадир Анатолий Николаевич Шиловэй хүтэлбэрилдэг бригада халаан соогоо 3,5 тонно түсэбтэй һаа, 4 тонно нооһо угаадаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир А. Н. Шилов.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ХҮНДЭТЭЙШҮҮЛЭЙ НЭГЭ...

1967 оной зун һэн. Үбһэ, таряанай хуряалгада бэлдэлгын халуун хаһа орожо байба. Энэ үедэ Зэдын аймагай Дээдэ-Бургалтай нютагта олон гэр бүлэ ондоо областьһоо нүүжэ ерээ һэн.

Эдэнэй нэгэн Даниил Ипатович Романов дүрбэн жэл соо энэ нютагта ажаһууха зуураа, колхоздоо трактористаар худэлжэ байна. Хабарай тарилгын үедэ тракторынь ходо бэлэн байдаг. Эбдэрээшье һаань, Даниил механизатор трактораа түргэн заһабарилаад, халаанайнгаа даабариие ходо үлүүлэн дүүргэдэгээрээ олонһоо шалгардаг юм. Хара хүрин шарайтай, шорой тооһон болошоһон Даниил хабартаа үнөөхил тракторайнгаа жолоо баринхай, Баруун дабаанай таряаланда түрүүлэн гаралсадаг заншалтай. Үдэрэй, мүн һүниншье халаанда тэрэнэй «булад хүлэгынь» хүсэ шадалаа бултанһаа ехээр харуулдаг байна.

Олон жэлдэ худэлжэ, дүй дүршэлөөр баян болоһон энэ механизатор жэлэй дүрбэн сагта ДТ-75 трактораа бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэнэ. Үбэлэй үедэ тракторaap хэхэ ажал барагдаха бэшэ даа. Фермэ, гүүртэнүүдэй малда тэжээл зөөхэ, ондоошье ажал байха. Энэ ажалда нүхэр Романов ходо ябажа гаралсадаг гээшэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Даниил Ипатович зөөлэн хахалалга дээрэ абажа харахада 1360 гектар хахалжа, аймагай түрүү механизаторнуудай тоодо оролсоһон байна. Аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй суглаан дээрэ ажалдаа амжалта туйлаһанайнь түлөө Даниил Ипатович. Романовта партиин райкомой ба аймгуй... Хүндэлэлэй грамота ба ... лэг барюулагдаа һэн.

Юһэдэхи табан жэлэй ... жэлдэ Даниил Ипатович һайнаар худэлжэ, зөөлэн ... га дээрэ абажа харахад... гектар газар хахалхаар ... хэй.

В. БА...

---

50 ЖЭЛ

СССР

РОССИН ЭГЭШЭ ДҮҮ РЕСПУБЛИКАНУУДТА

ТАСС-эй корреспондентнүүд мэдээсэнэ

Барилгада — электронико

СЫКТЫВКАР. «Заполяриин кочегаркын» барилга дээрэ табан жэлэй турша соо сетевой түсэблэлгэ ба барилгын үйлэдбэри хүтэлбэрилгэ амжалтатай хэрэглэгдэнэ. «Печоршахтострой» комбинадай ажал эрдэм наукын үндэһөөр эмхидхэхэ таһагай худэлмэрилэгшэд «Минск» гэжэ электронно-тоололгын машина хэрэглэжэ, график табидаг юм. Тиигэһэнэй ашаар барилгын худэлмэри түргэдхэгдэнэ, мүнгэ зөөринь алмагдана.

«Северная» гэжэ шахтын шанаржуулгын фабрикын барилга болзорһоо 3,5 һараар урид дүүргэгдэжэ, 300 мянга гаран түхэриг мүнгэн алмагдаа. Үзэгдөө, дуулдаагүй богони болзорто—оройдоол 11 һара соо табан дабхартай пионернүүдэй ордон баригдаба. Тэрэ ордондонь тамиралгын бассейн, үбэлэй саад бии юм. Тус ордоной барилгада хараалагдаһан мүнгэнһөө 200 мянга шахуу түхэриг алмагдаа. Воркута хотодохи цементын завод, 1-дэхи ТЭЦ шэнэдхэн заһабарилгада нилээд ехэ мүнгэн алмагдаба. Сетевой график хэрэглэжэ эхилһэнһээ хойшо Воркутада хамта дээрээ 70 миллион түхэригэй барилга хэгдээ.

Эндэхи барилгашадай ажалаа шэнэ ёһоор эмхидхэхэ хэрэгтэ Москвагай Серго Орджоникидзиин нэрэмжэтэ инженерно-экономическа институдай худэлмэрилэгшэд ехэ туһа хүргөө.

В. ЛЕБЕДЕВ.

Һайнаар ажаллаһанай ашаар

ЭЛИСТЭ. Январь һарын гарамсаар Хальмагай республикада янгинама хүйтэн болобо. Тиимэһээ эндэхи малшад бүри һайнаар ажаллахын түлөө оролдоно.

Республикын ветеринарна албанай худэлмэрилэгшэд сүлөө забдагүй. Тэдэнэр адууһа малаа гарзагүйгөөр ондо оруулхые хүсэнэ. Үнгэрэгшэ жэлэй турша соо тэдэнэр 1,5 миллион диагностическа шэнжэлгэ, үхэр ба шубуудые элдэб үбшэнһөө абарха талаар һэргылэмжын ехэ худэлмэри хэһэн байна. Тиигэжэ адууһа малай эпизоотическа байдал нилээд һайжараа, зарим үбшэн огто үгы хэгдээ.

Хальмагай АССР-эй Министрнүүдэй Совет ветеринарна албанай худэлмэри улам һайжаруулха талаар хэмжээнүүдые хараалба. Баталагдан абтаһан тогтоолой ёһоор шэнэ табан жэлэй турша соо эндэ 39 ветлечебницэ, аптекэтэй 70 амбулатори, малай үбшэнтэй тэмсэхэ томо 4 станци, олон ветпунктнууд баригдахаар хараалагдана.

Ф. ИВАНОВ.

Карелиин экономическа карта

ПЕТРОЗАВОДСК. СССР-эй Наукануудай академиин Карелиин филиалай экономистнууд, картографууд республикын экономическа карта хэблэлдэ бэлдэбэ. Тэрэ карта дээрэнь республикын промышленна центрнүүд, электростанци ба харгы зам, хүдөө ажахын ба ой модоной зононууд, ашаглагдажа эхилхэ үнэтэ металлнуудай хэбтэшэнүүд тэмдэглэгдэнхэй.

Иимэ экономическа карта түрүүшынхиеэ хэблэгдэхэнь. Тиигэжэ һурагшад ба студентнэр, партийна ба комсомолой политическэ һуралсалда хабаадалсагшад туһатай пособитой болохонь.

В. ДАНИЛОВ.

Махачкалагай этажнууд

МАХАЧКАЛА. Дагестанай республикын ниислэл хотодо Хойто-Кавказай эгээл томо гостиницын барилга эхилбэ. Ресторанай табан залтай, 18 дабхартай энэ гостиница Ленинэй үйлсэдэ баригдажа эхилбэ. Номернуудынь 1—2 ху...тай байхаар хараалагдана.

Энэ гостиницын баригдажа эхилхэдэ, город... гистральнууд шэнэдхэгдэн хубилгагдажа захал... үйлсэнүүдтэ 9, 12, 14 дабхартай байрын олон гэ... ралгын хоёр залтай хүгжэмтэ-драмын театр, рес... ска библиотекын шэнэ байшан, концертын ба выст... вильонууд, үхибүүдэй универмаг, хушалтатай дэлг... дахаар хараалагдана.

Киевэй, Тбилисиин, Ашхабадай архитекторнүү... байрануудай проектнүүдые зохёобо.

М. А...

Дүшэн жэл театртай ха...

УЛААН-ҮДЭ. Буряадай Хоца Намсараевай ... театр мэдээжэ уран зохёолшо Намжил Балдано х... рондо хани барисаанай тогтоһоор тэбхэр 40 жэл ... рэнэй нэрэ афишанууд дээрэ аяар 1932 ондо бии ... Тиихэдэ энэ театр худэлжэ эхилһэн байгаа. Тэрэ үе... драматург түрэл хизаартаа хамтын ажал тогтоо... «Таһалдал» гэжэ зүжэг бэшэһэн байгаа. Мүнөө те... шэдэхи сезондо «Түбиин нашан» гэжэ зүжэгэйнь ... болоо. Совет ба монгол арадуудай интернациональ... рисаан тухай энэ зүжэг соонь хэлэгдэнэ.

Дүшэн жэлэй туршада Н. Балдано хорёод зү... Тэдэнь бултадаа театрай сценэ дээрэ табигдаһа... 1940 ондо Москвада болоһон Буряадай искусствы... үедэ тэрэнэй «Эржэн» гэжэ зүжэг табигдаа һэн. Д... лээр уран зохёолшо удаан саг соо Буряадай драмте... һайханай хүтэлбэрилэгшөөр ажаллаа. Театрай акте... жиссернууд тэрэнэй туһаламжатайгаар олохон зү... бэшэһэн байна. РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй ... тистнар В. Халматов, Ч. Генинов, Ц. Шагжин боло... ряад драматургиин хүгжэлтэдэ хубитаяа оруулал...

Ю. Б...

Мордвагай сувенирну...

САРАНСК. Республикын багахан Гавриловка тос... дэдэг сувенирнүүд ганса манай орон дотор бэшэ, ... саана мэдээжэ болонхой. Шэнэ жэлэй түрүүшын ... Голланди, Бельги, Дани, ГДР-һээ эндэ хэгдэдэг ... нуудта захил ерэһэн байна.

Гавриловка тосхондо матрешконуудые ха... һээр үнинэй юм. Он жэлэй ошохо бүри тэдэнээ ... һайжаруулна, зурагуудыень шэнэлнэ. Республик... лэй ойдо зорюулжа, уран зурааша М. С. Шанина... даар шэмэтлэгдэһэн «Мокшанка», «Эрзянка» гэжэ... нүүд хэдэн мянган хэһэгээр гаргагдаа һэн.

М. ХВАС...

БАРИЛГА ҺАЙНААР ЯБУУЛХА

Хяагта хото, Буряадаймнай ...эл үнинэй һуурин газарнуу... нэгэн, жэлһээ жэлдэ түхэл ...райгаа хубилжа байнхай. Эндэ ...гол түлэб нэгэл айлай байха мо... гэрнүүд баригдадаг байһан ...аа, һүүлэй үедэ олон квартира... 3—4 дабхартай шулуун гэр... бодхоогдоно. Соёл гэгээрэлэй ...мхи зургаануудай байха гоё ...айхан ордонууд, олон классай ...ургуулинуудай байшангууд, хүн ...ной али бүхы хэрэглэмжэ хан... комбинадууд, столовонууд, ...газинууд, парикмахерсканууд, ...ельенүүд болон бусад олошор... Городой предприятинууд үр...

Барилга манай хотодо саашадаа... үргэнөөр ябуулагдаха түсэб... Энэ хэрэгтэ гүрэн жэл ерэхэ ...ри мүнгэ ехээр һомолно.

...Гансахан үнгэрэгшэ 1971 ...ние абаад харая. Аяар найман ...э барилга нэгэ доро ябуулаг... байна. Тэдэнэй тоодо 48 ...ртиратай гэр октябрь һарада ...глалтада үгтөө юм. Тэрэнһээ ..., тус тустаа 24 квартира... хоёр гэр бүд нэхэгшэдэй ...хондо баригдаа. Гараад байгша ...дэ соёлой ордон, 920 үхибүү... һураха һургуули болон ясли... комплекс ашаглалтада үг... Мүн медучилищиин һурал... комплексын барилга эхи..., 30 квартиратай ба дороо ма...тай байрын гэрэй һуури та... Гадна медицинскэ хүдэл...гшэдэй байра, СПТУ-гай ...алсалай комплекс, 80 квар...ратай гэр бариха мүнгэн һомо...

...эндэ би ябуулагдажа байгаа ...э барилгануудаа тоолобоб. Го... хэды шэнээн барилга хэгдэ... гэжэ эли болоно ёһотой. Тии...шье байнгүй аргагүй гээшэ ааб даа. Бүхы Совет оромнай асари ехэ барилгын талмай болоод байна ха юм. Энэ хэрэг юһэдэхи табан жэлэй туршада бүри ехээр үргэдэхэ гэжэ бидэ партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй, юһэдэхи табан жэлэй Директивэнүүдэй ёһоор мэдэнэбди.

Гэхэтэй хамта, манай Хяагта хотодо барилга хэхэ гээшэ ехэ хүндэ юм. Ушар юуб гэхэдэ, соёл сурталай, ажаһуудал ба үйлэдбэридэ хэрэгтэй барилгануудые гансал Хоронхойн ПМК-466 гэжэ барилгын организаци хэдэг. Энэ организаци хүсэгүй, хүдэлмэришэдөөр үсөөн, өөрын барилгын баазагүй. Тимэһээ ямар нэгэн барилга хэжэ эхилбэл, тэрэнээ дүүргэжэ ядажа заримдаа хэдэн жэл унжагайруулдаг юм. Жэшээнь, городой соёлой ордоние 1964 ондо эхилээ һэмди. Энэ хэрэгтэ Хяагта хотымнай хүн зон хабаададаг һэн. Тиигээд барилга хэжэ саашань үргэлжэлүүлхыень ПМК-гай барилгашадта үгэһэн байнабди. Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо 6 жэл үнгэрбэ, теэд тус барилгын организаци Хяагта хотын олониитые үшөө нэгэ соёлой ордонтой болгоодүй зандаа, унжагайруулһаар. Энээндэл адляар больницын комплексын барилга хойшо татагдана. Тиихэдэнь больница хүн зондо шухала хэрэгтэй. Игэжэ тэдэнэй дүүргэжэ шадахаяа болиһон барилганууд олон гээшэ. Гадна тэдэнэй хэһэн барилгын шанар захигшадай һанаһанда оройдоо хүрэдэггүй. Ашаглалгада үгэһэн байрынь гэрнүүдтэ, жэшээнь, 2—3 жэл болоод лэ капитальна заһабарилга хэгдэхээр болошодог. Хүүгэдэй № 6, № 7 саадуудта заһабарилга оройдоо 2 жэл үнгэрөөд хэжэ эхилээ һэмди.

Хяагтада үшөө нэгэ барилгын организаци бии. Энэ барилга-заһабарилгын участок болоно. Тэрэ барилгашадаар мүн лэ үсөөн — 70—80 хүдэлмэришэдтэй юм. Хэдэг ажалынь гэхэдэ, хотодохи байрын гэрнүүдтэ капитальна заһабари саг үргэлжэ хэхэ юм. Барилга шэнээр хэдэггүй. Тиибэшье урзанда хирпиисээр 100 хүнэй һууритай городой бани барижа эхилһэн байна. Теэд хоёрдохи жэлээ хүдэлбэ, энэ барилгала заходань хүргөөдүй зандаа. Бүхы ажалаа, заһабарилгын хүдэлмэри хэхэдээ, тэдэ гол түлэб гараараа талхидаг, хэрэглэхэ машина, техникээр ахир тулюур. Бетон зуурадаг машинань, автокраниинь саг үргэлжэ эбдэрхэ. Материально-техническэ бааза муутай дээрэһээ барилга-заһабарилгын энэ участок ажалаа унжагайруулдаг, шанар муутайгаар хэдэг байна. Гэхэ зуура, барилгын материалнуудай дуталдадаг дээрэһээ ажалайнь бүтээсэ ахир.

Би эндэ гол түлэб, зарим тэды дутагдалнуудые дурдаба гээшэб. Иматтал энээн дээрэһээшье хараад үзэхэдэ, Хяагта хотын барилгануудай удаан хэгдэхэнь, элдэб заһабарилгануудай саг соогоо бүтэхэгүйнь эли болоно ёһотой.

Энэ ушарһаа городой зарим эмхи зургаанууд, предприятинууд ямар нэгэн барилга эхилхын түлөө һомолһон мүнгэеэ ондоо хэрэгтэ гаргашалха баатай болодог. Үгышье һаа, барилгада һомологдодог мүнгэнһөө арсаһаншье ушарнууд бии. Эдэ бүгэдэ һүүлэй һүүлдэ Хяагта хотын болбосон түхэлтэй болохо талые хойшонь татаха юм.

Эдэ дутуу дунданудые дары усадхаха, бии байгаа шухала асуудалнуудые дары шиидхэхэ арга бии. Тэрэ юуб гэхэдэ, Хяагта хото барилгын томо өөрын организацитай болохо ёһотой. Тус организаци шадалтай байхын хажуугаар бэеэ даанги һаа бүри һайн гээшэ. Барилгын иимэ организацие мүнөө бии байһан барилгын ПМК-466 участогай бааза дээрэ эмхидхэбэл зохисотой, тиихэдэ хүдэлмэришэдые, элдэб мэргэжэлтэдые нэмэжэ үгэхэ, машина, техникыень олошоруулха хэрэгтэй. Тэрэнэй хажуугаар хэгдэжэ байһан барилгануудые хүтэлбэрилэн ударидаха хүнүүдээр коммунистнуудые, урда тээнь бэеэ харуулһан, ажалаа һайн мэдэхэ, эрдэмтэй, эдэбхитэй хүнүүдые томилбол зохисотой.

Тус асуудалда юундэ иимэ ехэ анхарал хандуулнабши гэхэдэ, 1972 ондо Буряадай республикын Министрнүүдэй Совет Хяагта хотые болбосон түхэлтэй болгохо, һэльбэн бариха генеральна түсэб баталха юм. Тус түсэб манай хотын олониитын хабаадалгатайгаар табигдаа һэн. Тиимэһээ хүн зонойнай эрилтэ хараалагдаһан байха. Түсэбэй ёһоор Хяагта мүнөө үеын түхэлэй город болгогдохо болоно гээшэ.

Хүн зоной үдэр бүри үргэдэжэ байгаа али бүхы эрилтэнүүдые хангаха хэрэгтэ нютагай предприятинууд гол түлэб зорюулагдаха гэжэ түүхэтэ XXIV съезд дээрээ партимнай тогтоол соогоо баталаа һэн. Тэрэнь манай Хяагта хотые мүнөө үеын городой түхэлтэй болгохо шухала хэрэгтэ сэхэ хабаатай гэжэ һанагдана.

Хяагта хото Буряадаймнай урданай түүхэтэй, баян намтартай хото, тэрэниие һэргээхэ, болбосон түхэлтэй болгохо асуудал бүхы республикымнай, гүрэн түрын удха шанартай хэрэг мүн.

С. КЛИМОВ,
Хяагтын горсоведэй түрүүлэгшэ.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

МЭРГЭЖЭЛЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛБЭ

...ФСР-эй ЦСУ-гай Буряадай ...ликадахи счетоводно...терийн һургуулиие түрүү... һурагшад һаяхан дүүргэбэ. ...ликын бюджетнэ эмхи зур...дай централизованно бух...нуудай ахалагша бухгал..., Зүүн-Сибириин түмэр ...й предприятинуудай бухгал...д эндэ мэргэжэлээ дээшэ...һэн байна. һуралсалай түсэ...һоор социализмын политэко..., Совет гүрэнэй үндэһэ һуу... бюджетнэ эмхи зургаануу... ревизи, хиналга хэхэ эрхэ... болон бусад предмедүүдээр ...сагшад лекцинүүдые шаг... Буряадай АССР-эй Финан... министерствын мэргэжэлтэд ...нүүдые уншаа.

...с бүлэгэй 24 һурагша гүрэнэй ...алта барижа, ахалагша бух...рнуудай мэргэжэлтэй болобо.

Тэдэнэй дундаһаа Т. М. Дашиева (Ярууна), Сергина Т. П. (Түнхэн), Самофалова Г. И. (Баргажан), Цыренов Л. Х. (Зэдэ), Улаан-Үдын Октябрьска районһоо Назарова Е. И., Швецова Е. Г., Гузова П. П. гэгшэд эрхим сэгнэлтэтэйгээр гүрэнэй шалгалта бариба.

Зүүн-Сибириин ба Забайкалиин түмэр замай предприятинуудай ахалагша бухгалтернууд гүрэнэй шалгалта мүн лэ амжалтатайгаар барижа, мэргэжэлээ һайнаар дээшэлүүлһэнээ харуулба. Бухгалтернууд бултадаа урдань хүдэлжэ байһан предприяти, эмхи зургаануудта ажаллахаяа бусаба.

Бюджетнэ эмхи зургаануудай ба промышленна тоо бүридхэлэй бухгалтернууд мүнөө гүрэнэй шалгалтада бэлдэжэ байна.

Н. АНАНИНА.

...АЛТАШАД АЖАЛДАА БЭЛДЭНЭ

...Маловска участогай Куликово ... Хайшаашье харахада, үнэ... металл—алта малтан абадаг ...анууд. Эндэхи алташадай ...хүдэлмэри үндэһөөрөө хуби... гэхэдэ, алдуу болохогүй. Ушар юуб гэбэл, алтатай элһэн ...томо скрепер, лебедконуу... хүсөөр малтагдан абтана. ...алта элһэнһээ илгаха хү... оньһон аргаар бүтээгдэ...

...Горнягуудай Маловск тосхон ...бүри урган хүгжэнэ. Тэрэнэй ...дундуур Ауник гэжэ горхон ... Тэрэ горхон дээрэ дра... байдаг. Тэрэниие алтанай ... «фабрика» гээд дэмы ...

...манай драгануудта тодхоотой ... механизмууд булта шэ..., бүхы юумэнь элект... хүсөөр бүтээгдэнэ. ...вск — мүнөө үеын болбо... түхэлтэй тосхон. Тэндэ ти... проектээр баригдаһан байрын гэрнүүд бии. һургуули, магазинууд, клуб, столово ба хүүгэдэй сад-ясли хүдэлнэ.

Маловск участогай горнягууд заһабарилгын үедэ бүтээсэ ехэгэйгээр ажаллажа байна. Заһабарилагшадай дунда социалис мүрысөөн дэлгэрэнхэй. И. Кожевинэй хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд бүтээсэ ехэтэй ажалаараа бултанһаа шалгарна.

Мүн тиихэдэ Карафтитска, Уакитска участогуудай хүдэлмэрилэгшэд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. В. Люсинмин, Н. Ливаншу, Н. Горбунов гэгшэдэй ударидадаг бригаданууд бусадһаа һайн дүнгүүдтэй. Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ алта малтан абаха даабарияа амжалтатай бэелүүлһэн Ципиканай прискын ажалшад тэрэ дүнгүүдээрээ урмашажа, 1972 оной алта малталгын сезондо һайнаар бэлдэнэ.

П. КАЗАРИНОВ.

Аймагай газетэ мэдээсэнэ

„ШАМДА, САСУУТАН“

Бэшүүрэй аймагай «Бэшүүрэй таряашан» гэжэ газетын 1972 оной январиин 25-най номерэй хоёрдохи, гурбадахи хуудаһанууд «Шамда, сасуутан» гэһэн томо гаршагтайгаар гараба. Эдэ хуудаһанууд аймагай промышленна предприятинуудай, колхоз ба совхозуудай, ахамад классай комсомол болон залуушуулда зорюулагдаһан байна.

«52 жэлэй саада тээ — 1920 оной январиин 25-һаа 30 болотор Бэшүүр тосхондо Прибайкалиин ажалшан арадай I съезд болоһон байгаа. РКП (б)-гэй Прибайкалиин подполиин комитедэй шиидхэбэриин ёһоор, тэрэ съезд зарлагдаһан юм. Съездын хүдэлмэридэ 120 делегат хабаадалсажа, шухала асуудалнуудые зүбшэһэн, шиидхэһэн байна.

ВЛКСМ-эй Бэшүүрэй райкомой, Широких-Полянскийн нэрэмжэтэ арадай музейн соведэй шиидхэбэриин ёһоор, аймагай комсомолой, пионернүүдэй бүхы организацинууд байгша оной январиин 25-һаа 30 болотор тус съездэ зорюулагдаһан неделиү үнгэргэгдэбэ. Неделиин туршада граждан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнуудай ветерануудтай уулзалганууд болохо, фотомонтажнууд хэгдэхэ байна. Мүн тиихэдэ уншагшадай конференцинүүд үнгэргэгдэхэ юм» гэжэ эдэ хуудаһануудай оролто соо хэлэгдэнэ.

«Комсомолшууд — шиидхэхы участогта» гэһэн ВЛКСМ-эй райкомой секретарь И. Лисинагай статья эндэ тунхаглагдаа.

Охин-Булагай совхозой ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Г. Зорнальцева, Бага-Куналейн дунда һургуулиин комсомолой комитедэй секретарь Ц. Банзанов гэгшэдэй корреспонденцинүүд соо залуушуулай ажал тухай олондо ойлгосотойгоор бэшэгдэнэ.

«Шамда, сасуутан» гэһэн хуудаһануудай материалнуудай залуу үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ туһатай байхань дамжаггүй.

Саратовай техническэ шэлэй заводто арад зоной эдлэл хэрэгсэл бүтээн гаргадаг цех бии юм. Энэ цехтэ 15 зүйлэй аяга амһарта, мүн хүн зоной гэр һуудалда шухала бусад хэрэгсэлнүүд бүтээгдэжэ, олоной анхарал татаһаар үнинэй.

Техническэ шэлэй заводой хүдэлмэрилэгшэ Татьяна Дворецкая үнгэтэ шэлээр хэгдэһэн эдлэл хэрэгсэлнүүдые шалган абажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

БИДЭНИИЕ БАЯРТАЙГААР УГТАДАГ...

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ холбоон тухай бидэнэр яһалашье хэлсэдэгби. Тиигээд КПСС-эй XXIV съезд дээрэ хүдөө ажахые улам саашань, бүри һайнаар хүгжөөхэ тухай яһала зүбшөө һэмнай. Тиимэһээ энэ табан жэл соо хүдөө ажахымнай урда урдынхиһаа бүри хурданаар хүгжэхэнь. Бидэ, хото городой хүдэлмэришэд, алба хаагшад, соёлшод, хүдөө ажахые хүгжөөхэ, продукци ехээр абаха хэрэгтэ баһал сэхэ хабаатай байһанаа һайн мэдэнэбди.

Хото, хүдөөгэй холбоон... Совет гүрэнэй тогтоһонһоо хойшо энэ холбоон бүри бэхижэжэ, социалис замаар алхалһан хүдэлмэришэн, таряашанай бата нэгэдэлые эли тодоор гэршэлэн харуулна.

Улаан-Үдэ хотымнай промышленна олон предприяти, завод, фабриканууд хүдөө нютагуудаймнай ажахынуудтай нягта холбоотой ха юм. Мүн тэдэнэй дэргэдэхи уран һайханай бүлэгүүд, агитбригаданууд хүдөө ходо гаража, концерт табидаг, лекци элидхэл уншадаг, ном һудар тараадаг байна.

Ажалай Улаан Тугай ордента манай авиационно заводой «Рассвет» гэһэн соёлой ордоной коллектив хүдөө нютагуудай культурын гуламтануудтай һайн холбоотой. Бидэнэр, энэ соёлой ордоной хүдэлмэрилэгшэд, Хурамхаанай, Загарайн аймагуудта ходо ошожо байдагби. Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой клуб бидэнтэй нягта барисаатай. Мүн Загарайн аймагай «Гигант» колхозойхид манай соёлшодые һайн таниха. Үшөө 1969 ондо профсоюзуудай областной Соведэй дурадхалаар Онохойн совхозой хоёрдохи отделениин (Үнэгэтэй тосхон) клубые бидэнэр шефтээ абаа һэмди. Мүнөө тэрэ клубнай «Спутник» гэжэ нэрэтэй болоод, бидэнтэй холбоо барисагаа бүрил бэхижүүлнэ.

Манай уран һайханай бүлгэмэй гэшүүд тусхай агитбригаданудые эмхидхэээд, уласхоорондын байдал тухай лекци уншахаяа хүдөө гарадаг заншалтай болоһоор үнинэй.

1971 оной нажар манай соёлой ордоной агитбригада Баргажанай, Хурамхаанай аймагуудаар ябажа, арба гаран концерт табиһан юм. Тиихэдэ июль һара соо арадаймнай драматическа театр Загарайн аймаг ошожо, «Хүнэй үхибүүн» гэһэн Шварцын зүжэгые долоон тосхон, һууринуудта харуулаа һэн. Мүн сентябрь һарада агитбригадамнай Баргажанай, Хурамхаанай аймагуудта ошоо һэн. Тэдэниие хүдөө нютагай ажалшад баяртайгаар угтана, концертнүүд дээрэ нэрьемэ альга ташалган замханагүй.

Хурамхаанай аймаг нэгэтэ ошоһон тухайгаа бидэнэр мартанагүйбди. Апрель һарын дулаахан нэгэ үдэр һэн. Манай аяар 96 хүн тиишэ ошохо байба. «АН-24» түхэлэй самолёт Улаан-Үдэ — Хурамхаан маршрудаар хоёр рейс хэбэ. Тиигэжэ дуу, хатарай ансамблиимнай коллектив КПСС-эй XXIV съездэ зорюулһан шэнэ программаяа хоёр үдэрэй туршада хүдөө нютагай ажалшадта харуулаа һэн.

Хото хүдөө хоёрой холбоон... Хүдөөгэй зарим клубуудта, соёлой гуламтануудта алишье талаар туһалха ушарнууд гарадаг ааб даа. Жэшээлхэдэ, Хурамхаанай соёлой ордондо артистнуудай нилээд олон костюм бэлэглээбди. Энэмнай 2115 түхэригэй болоо һэн. Мүн Загарайн аймагай Үнэгэтэйн соёлой клубта 1519 түхэригэй костюмуудые, 1600 хэһэг номуудые дамжуулан үгөөбди.

«Спутник» гэһэн соёлой ордонтой суг хамта хүдэлһэн дүй дуршэлнай һонирхомоор байна. 1971 онһоо эхилжэ, соёлой хоёр ордоноорхин түсэбөө суггаа табижа, хамтадаа ажал ябуулгаяа хэнэбди. Үнэгэтэйн соёлой гуламтын дэргэдэ манай «Огонёк» гэһэн фотоклубай филиал нээгдэнхэй. Тэндэхид яһала ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна.

Октябриин хубисхалай 54 жэлэй ойе бидэнэр ехэ һайн программатайгаар угтаа һэмди. Манай агитбригадаархин гурбан томо автобусоор Загарайн аймагай ажахынуудаар ябажа, шэнэ программынгаа ёһоор олон тоото концертнүүдые харуулаа.

Мүнөө жэлдэ бидэнэр ямар түсэбтэйбибди? Юһэдэхи табан жэлэй зорилгонуудые харуулһан арбан хоёр диаграмма бэлдээд байнабди. Энэ жэлэй түрүүшын квартал соо «Спутник» гэһэн соёлой ордондо эстрадна оркестрэй инструментнүүдые дамжуулан үгэхэмнай.

Манай соёлой ордоной дэргэдэ хүүгэдэй таһаг хүдэлдэг юм. Тэдэнэр Прибайкалиин аймагай Турунтаево тосхоной хүүгэдэй гэрые шефтээ абанхай юм. Тэдэнэр хамтын түсэб табижа, элдэб хэмжээ ябуулганудые суггаа хэдэг юм. Манай хүүгэдэй театрай студи Турунтаево тосхондо ошожо, «Золушка», «Саһан хүүхэн» гэһэн зүжэгүүдые табяа, тиихэдэ куклануудай театр онтохонуудай программа харуулаа. Мүн хүүгэдэймнай библиотекэ зуун түхэригэй ном һудар бэлэглээ...

«Балта хадуурай барисаан» гэһэн темэтэй тусхай үдэшэнүүдые Баргажанай, Загарайн аймагуудта эмхидхэхээр хараалаанхайбди.

Хүдөөгэй ажалшадые игэжэ бидэнэрэй, хотын соёлшодой, һайнаар хангаха гэһэн түсэбнай хэзээшье бэелүүлэгдэхэ. Бидэнэр өөһэдынгөө уран зураашад, уран һайханай талаар хүтэлбэрилэгшэдые ходо хүдөө эльгээжэ байнабди. Тэдэмнай тэндэхи клубуудта, соёлой гуламтануудта ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ.

Мүнөө манай агитбригада Хурамхаанай аймагай ажахынуудта ошобо. Бригадада 15 хүн, уласхоорондын байдал тухай лекци уншаха лектор бии. Заводоймнай шэб шэнэхэн автобус тэдэниие шэрэнэ. Малай үбэлжэлгын, түл абалгын халуун энэ хаһада манай соёлшод хонишод, һаалишадта ошожо, концертнүүдые харуулха. Тэдэнэр арба хонохо юм.

Игэжэ бидэнэр, Улаан-Үдын авиационно заводой соёлшод, арга шадалаараа хүдөөгэй ажалшадые хангаха хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулнабди.

Бидэниие ажахынуудай малшад, хонишод ходоо баяртайгаар угтадаг. Тэрэ урмандань бидэ саашадаа үшөө һайнаар хүдэлжэ, хүдөө нютагуудайнгаа соёлой ошонуудые улам һүртэйгөөр соробхилуулхабди.

Л. КРИВУЛИН,
Улаан-Үдын авиационно заводой «Рассвет» гэһэн соёлой ордоной директор.

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНІ АҺАБ

ЭРИЛТЫЕМНАЙ ДҮҮРГЭГ ЛЭ

Хориин аймагай түб һууринда зургаа мянга гаран хүн зон ажаһуудаг. Тэдэнэрэй ажаһуудалай эрилтэ хангаха комбинат Хори тосхондо бии. Теэд комбинадай хүдэлмэри арад зоной эрилтэ дүүрэнээр хангажа шададаггүй зандаал байһаар. Ушар юуб гэхэдэ, комбинадта ажал хэжэ эхилһэн мэргэжэлтэд удаан тэндэ тогтоногүй. Жэшээлхэдэ, бэрхэ гуталшан Н. Козулин Хори һууринай ажалшадта хүндэтэй болоод байтараа, мэдэгдээгүй шалтагаар хүдэлмэриһөө гэнтэ гарашаһан юм. Удаань ехэ үни болоошьегүй байтар, хүршэ хэжэнгээрхимнай бэрхэ гуталшантай болоһоноороо омогорхон хэлсэжэ эхилээ һэн. Тэрэмнай манай Хориһоо ябаһан Н. Козулин байшоо.

Саашань. Үнгэрһэн хабар Хориин комбинадта залуу фотограф хүдэлжэ эхилһэн. Тэрэ мэргэжэлээ баһа һайн мэдэхэ байһан тула, нютаг соомнай түргэн суурхаадхёо һааб даа. Хүн зон хүгшэн, залуугүй ябажа, янза бүреэр дүрсээ буулгуулдаг байгаа. Захигшадай зүгһөө тэрэ фотографой нэрэдэ гомдол ороһон байхагүй. Тиигэжэ байтараа фотографнай гэнтэ ябашаһан байгаагша.

Бэрхэ мэргэжэлтэдэй Хори нютагта удаан хүдэлжэ шададаггүйн шалтаг баримталан хэлэжэ шадахагүй байнаб. Юрэдөө олон зоной хөөрэлдэхые дуулахадам, директортэеэ таараагүй юм гэлсэдэг. Ерэһэн мэргэжэлтэд ямар ушарһаа хүтэлбэрилэгшэдтэеэ үгэеэ ойлголсодоггүй юм, бү мэдэе. Ягаа хээгээшье һаа. арад зоной ажаһуудалые хангаха талаар мэргэжэлтэдэй дутахада, ажалшад лэ хохидоно бшуу.

Ямаршье гэр бүлэдэ жэжэ хожохоншье һаа, заһабарилха зүйл гарадаг шуу. Ажаһуудалай һайжарха бүри элдэб машинканууд гэр бүлэдэ элбэг болоно. Тэрэнэй эбдэрхэдэ, заһаха хүн комбинадташье, хаанашье байхагүй юм. Адагай захын үһэ хиргадаг машинка бариад, заһуулха хүсэлтэй ябаһан хүнүүдтэй оло дахин ушарагдаһан байна.

Час заһадаг мастернууд хаанашье хуу бии болонхойгшо. Харин Хоридо тэрэ мүн лэ үгы бшуу.

Юрэ һанахада, жэжэ шэнги аад, ажаһуудалда тон шухала асуудалнууд гарана. Арад зоной эрилтын улам дээшэлжэ байгаа сагта бидэшье. Хори тосхоноорхин, ажаһуудалай комбинадай талаһаа хангалта хүлеэнэ гээшэбди.

Ц. ТОКТОХОЕВ,
Хори тосхондо ажаһуугша.

ГҮРЭН СТУДЕНТНЭРТЭ ЮУ ҮГЭНЭБ

Партиин Центральна Комитет, Советскэ правительство дээдэ, тусхай дунда һургуулинуудай студентнэрэй эрилтэ хэрэглэмжын, байра байдалай талаар хангагдасые нилээд һайжаруулха гээд шиидхээ гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев 1971 оной октябрь соо, Студентнэрэй бүхэсоюзна слет дээрэ мэдээсээ һэн. Энэ хэмжээ ябуулга КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдтэй бүрин тааралдана.

Юһэдэхи табан жэлэй (1971—1975 онуудай) гол зорилгонь—арад зоной материальна, соёл болбосоролой хэмжээе шууд дээшэлүүлхэ хэрэг болоно гэжэ мэдэнэбди. Коммунистнуудай партиин съезд табан жэлэй социально-соёлой программа мүн лэ тодорхойлоо. Бүхы талаараа тэгшэ бэрхэ хүниие хүмүүжүүлхэ гээшэ партиин гол зорилго болоно.

Социалис үйлэдбэриин хүгжэһэн түүхэ, социалис экономикын нөөсэ баялигууд, СССР-эй национальна доходой ургалта энэ программаяа дүүргэхэ бодото арга олгоно. Жэшээлхэдэ, юһэдэхи табан жэл соо национальна доходой жэл бүриин дундуур хэмжээн 325 миллиард түхэригтэ (наймадахи табан жэл соо 233 миллиард байһан) хүрэхэ юм.

Национальна доходой нэмэхэтэй хамта, ниитын хэрэглэлэй фонднууд нэмэнэ. Энэнь ямар ушартайб гэхэдэ, хүнүүдэй хэһэн ажалай түлөө үгтэдэг түлөөһэнһөө гадна, социалис обществын гэшүүдэй дунда түлөөһэгүйгөөр гү, али хүнгэлэлтэтэйгөөр хубаагдадаг нэгэ хубииень хэлэнэ. 1970 ондо ниитын хэрэглэлэй фонднуудһаа үгтэһэн түлөөһэнүүд болон хүнгэлэлтэнүүдые хүн бүхэндэ абажа үзэбэл, тус бүриин 262 түхэриг болоо. Арадай гэгээрэлдэ зорюулагдаһан гаргашые мүн лэ хүн бүхэндэ абажа үзэхэдэ, 1965 ондо тус бүриин 70 түхэриг байһан һаа, 1969 ондо 95 түхэриг болоһон юм.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада ниитын хэрэглэлэй фондые 40 процентээр дээшэлүүлхэ гү, али 1975 ондо 90 миллиард түхэригтэ хүргэхөөр хараалагдана. Энэ мүнгэн арадай элүүрые хамгаалха, гэгээрэл хүгжөөхэ, ургажа ябаа үетэниие хүмүүжүүлхэ, пенси дээшэлүүлхэ гэхэ мэтэ хэрэгтэ гаргашалагдаха байна.

Ниитын хэрэглэлэй фонднуудай ашаар лэ дээдэ һургуулинууд, техникумүүдэй студентнэрэй стипендишье дээшэлхэ юм. Энэ хэмжээ ябуулга хэдэн миллион совет айл бүлын аша туһада бэелүүлэгдэхэ байһаниинь хэлсээнгүй.

Социализмын үедэхи научно-техническэ революциин оршон байдалда улад зон бүгэдөөрөө эрдэмтэй болохо ушартай. Бүридхэлэй мэдээнэй ёһоор, Советскэ Союзда 1970 оной һүүл багта мянган хүдэлмэришэн бүхэнэй 550 үлүүтэйнь дээдэ, дунда һургуулитай, харин хүдөөгэй зоной хахадһаа үлүүнь дунда гү, али дээдэ һургуулитай байһан. 1970 он соо дээдэ һургуулинуудта — 4,6 миллион, тусхай дунда һургуулинуудта—4,4 миллион хүн һурадаг байгаа.

Совет засагай түрүүшын үдэрнүүдһөө ямаршье һуралсал түлөөһэгүй болоһон юм. һургуулиин үхибүүдые, дээдэ һургуулинууд, техникумүүдэй студентнэрые һургалгын гол гаргашыень гүрэн даажа абана. Мүнөө дээдэ һургуулинуудта, техникумүүдтэ үдэр һурадаг, студентнэрэй 70 процент шахуунь гүрэнһөө стипенди абана. Тэдэнэр хамтын байраар хангагданхай, библиотекэнүүд, лабораторинуудта түлөөһэгүйгөөр ном үзэдэг, медицинскэ туһаламжада хүртэдэг байна.

Юһэдэхи табан жэлдэ дээдэ, тусхай дунда һуралсал саашадаа улам хүгжэхэ юм. 9 миллион шахуу мэргэжэлтэд бэлдэгдэхэ ёһотой (1966—1970 онуудта 7 миллион бэлдэгдэһэн юм). 1972 оной сентябриин 1-һээ дээдэ һургуулинуудай студентнэрэй стипенди—25, тусхай дунда һургуулинуудтахи—50 процентээр нэмэхэ.

Институт, университедэй студентнэр—һарадаа 40-һөө 60 түхэриг хүрэтэр, техникумүүдэй һурагшад—30-һаа 45 түхэриг хүрэтэр стипенди абадаг болохо. Мүнөө арадай ажахын бүхы һалбаринуудтахи хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай һарын салингай доодо захань 60 түхэриг болодог гэжэ тэмдэглэе. Дээдэ һургуулинуудай эрхимээр һурадаг студентнэртэ зорюулһан В. И. Ленинэй, К. Марксын нэрэмжэтэ стипендинүүдые—100 түхэригтэ, тусхай дунда һургуулинуудай эрхим һурагшадта үгтэхэ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ стипендинүүдые 75 түхэригтэ хүрэтэр дээшэлүүлхэ гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Советскэ правительствын тогтоол хараална. Энээнэй хажуугаар, Советскэ Союзай арад зоной байдалай саг үргэлжэ һайжаржа байһые, үхибүүдэйнгээ һургуули дүүргэтэр түрэлхидэйнь туһалжа байдагые хараада абалсабал, студентнэрэй материальна хангагдасын нилээд һайжаржа байһаниинь элитэ.

һүүлэй арбан жэл соо промышленна предприятинуудай, барилгануудай, совхоз ба колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, профсоюзууд болон ВЛКСМ-эй комитедүүд бэлэдхэл һайтай, бэлигтэй, хоёр жэлһээ бага бэшэ болзор соо хүдэлһэн ажалай стажтай үйлэдбэриин түрүүшүүлые вузууд, техникумүүдтэ эльгээнэ. Тэдэнэй кандидатура хүдэлмэришэдэй, колхозингуудай үйлэдбэриин зүблөөнүүд, суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг. Хүдэлмэришэд, колхозингууд, алба хаагшадые һургуулида эльгээлгэ хадаа эрхим ажалай түлөө урмашуулгын хэмжээн болоно. Хүдэлмэришэ, колхозно түрүү залуушуул оролтын шалгалтануудые амжалтатайгаар бараад байбал, түрүүшын ээлжээндэ, конкурсгүйгөөр дээдэ һургуулинуудта абтаха эрхэтэй.

Промышленна предприятинууд болон ажахын бусад эмхинүүд «өөһэдынгөө» студентнэртэ гүрэнэйхиһөө 15 процентээр дээгүүр стипенди түлэдэг. Энэнь алишье талада туһатай. Юундэб гэхэдэ, студентнэр мэргэжэлтэд болоод, эльгээһэн предприятида гү, али колхоздоо ажаллахаяа бусадаг. Иимэ студентнэрые тоололсоод байхада, дээдэ һургуулинууд, техникумүүдэй стипенди абадаг студентнэрэй тоо ойрын жэлнүүдтэ 80 процентдэ хүрэхэ.

һурагшадай тоо нэмэжэл байдаг. Энээниие хараада абажа, студентнэрэй байха 5.7 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай хамтын байра 1971—1975 онуудта гүрэн бариха. Тиихэдэ миллион шахуу хүн шэнэ байрада орохо. Байрада хэрэгтэй бүхы студентнэр байраар хангагдаха болоно.

Иимэ социальна хэмжээ ябуулганудые бэелүүлхын түлэ ехэ мүнгэ зөөри гаргашалагдахаар хараалагдана. Стипенди нэмээхэ, стипендиадуудай тоо олон болгохо нэмэлтэ гаргаша 1972—1975 онуудта 1,5 миллиард түхэригтэ хүргэгдэхэ. Хамтын байрануудые бариха капитальна хүдэлмэридэ шухала мүнгэн табан жэлэй түсэбөөр хараалагданхай.

Анатолий ШУРУЕВ,
экономикын эрдэмэй кандидат.
(АПН).

SPORT Спорт LE SPORT

ЭРХИМЛЭГШЭД ТОДОРБО

Шатараар облпрофсоведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн нааданай һүүлшын хоёр уулзалга тон һонирхолтойгоор үнгэрбэ.

Мүрысөөнэй дүрбэдэхи үдэр хойшолуулагдаһан партинууд үргэлжэлүүлэгдээ. Эндэ «Урожай», «Буревестник» бүлгэмүүдэй шатаршадай дунда илангаяа шангэ тулалдаан болоо. Хүдөөгэй командын шатаршад уулзалгаяа 6,5:5,5 тоотойгоор түгэсхэһэн байна. Мүн дүрбэдэхи нааданай дүүрэхэдэ, «Буревестник», «Забайкалец» командануудай уулзалга 6:6, «Спартагай» шатаршад «Труд» командые 6,5:5,5 тоотойгоор шүүжэ гараһан байна. Энэ «Урожайн» шатаршад 8,5:3,5 тоотойгоор «Локомотивай» командые шүүгээ.

Табадахи наадан. Энэ үдэр «Труд» бүлгэмэй шатаршад бэрхээр наадажа, «Локомотивай» командые 8:4, «Урожай» «Забайкалец» бүлгэмэйхидые 7,5:4,5, «Спартак» «Буревестник» командые 7:5 тоотойгоор шүүжэ, командадаа шухала очконуудые асарба.

Хэдэн үдэрэй туршада үргэлжэлһэн мүрысөөнэй дүн гаргахада, «Спартак» бүлгэмэй шатаршад 35 очкотой боложо, түрүү һуури эзэлһэн, облпрофсоведэй дамжуулгын шанда хүртэһэн байха юм. Хоёрдохи һууриие «Труд» бүлгэмэй команда эзэлээ. Эдэнэр 34 очкотой болоо. Удаадахи һууринуудые «Урожай», «Буревестник», «Локомотив», «Забайкалец» команданууд эзэлээ.

Өөр хоорондын дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн наадаида СССР-эй спортын мастерта кандидадууд Агафонов («Локомотив»), Мункоев («Урожай»), «Спартак» бүлгэмэй Краснов, Алексеев, Гончаров, «Труд» бүлгэмэй Тоглоев, эхэнэр шатаршад Гармаева, Улымжиева, Дорофеева, Фомина гэгшэд эрхимлэбэ. Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн эдэнэртэ облпрофсоведэй грамота, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

А. МИХАЙЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарhаа): Агафонов Прутовой хоёр наадажа байна.

М. СУТУРИНАЙ фото.

ТҮРҮҮШЫН ТУРШАЛГА

САППОРО. (ТАСС). Олимпиин нааданай тосхондо мүрысөөндэ хабаадалсаха 27 оронуудай тугууд намилзаба. Мүн эндэ мүрысөөндэ хабаадалсаха оронуудай спортсменүүд үдэр хоногой үнгэрхэ тума олошорно. Олимпиин XI наадануудай эмхидхэлэй комитедэй түлөөлэгшэ ТАСС-ай корреспондентдэ иигэжэ харюусаа:

— Үбэлэй олимпиин нааданда хабаадалсаха дуратай 35 оронуудай 1129 спортсмен (тэрэ тоодо 217 эхэнэрнүүд) ерэхэ болонхой.

Мүнөө Саппорада шанга һалхи шуургатай үдэрнүүд үзэгдэнэ. Тиигэбэшье һаань, спортсменүүд һорилгоёо үргэлжэлүүлһээр. Жэшээнь, конькишад 500 метрэй зайда олимпиин нааданай элүүр дээрэ урилдажа туршаһан байна. Эндэ Финляндиин спортсмен Лео Линковеси зайгаа 39,1 секунда соо гаталжа эрхимлэбэ. Олимпиин нааданай чемпион Эрхард Келлер (ФРГ) 39,9 секунда соо гаталжа, 2-дохи һуури эзэлбэ. Швециин спортсмен Хассе Берьес 40,2 секунда харуулаа. Манай ороной түлөөлэгшэ Владимир Комаров зайгаа 41,4 секунда соо гаталжа, юһэдэхи һуури эзэлһэн байна. Оронноймнай рекорд тогтооһон Валерий Муратов Линковеси гэгшэтэй урилдажа ябаһаар унашоо.

Эхэнэрнүүдэй дундаһаа эгээл залуу спортсменка, 14-тэй Кэй Лунда (США) зайгаа 45,43 секунда соо гаталжа, түрүү һуури эзэлбэ. Энэ үдэр манай ороной спортсменкэнүүд һорёондо гараагүй.

Тэрэшэлэн СССР-эй суглуулагдамал командын хоккеистнүүд Хоккайдын суглуулагдамал командатай һорилгын мүрысөө үнгэргэбэ. Тиихэдээ хоккеистнүүднай нүгөөдынгөө ворота руу аяар 25 шайба оруулжа, уулзалгаяа 25:0 тоотойгоор дүүргэһэн байна.

ЭДЭНЭР ОЛИМПИИН НААДАНДА ХАБААДАХАНЬ

«Һарангүйхэнөөр, аалиханаар эхилэ» — гэһэн үгэ биатлонистнууд һайн мэдэхэ юм. Юуб гэхэдэ, нааданай дүн секунда, минутаар тоологдожо гаргагдадаг ха юм. Тиибэшье һаа, эдэнэрэй харуулһан һайн саг сагаалса буудалга дээрэ буруутахаяа һ а н д а г ы н ь мэдээжэ бэзэ. Эдэнэр 20 километрэй зайда урилдахадаа зуурандаа аяар дүрбэ дахин сагаалса буудаха ушартай болодог байна. Тиимэһээ биатлонист урилдаанай зүргэ дээрэ бүхы хүсэ шадалаа, орёо хүндэ зүргэеэ һайнаар, болгоомжотойгоор гаталхые, сагаалсаяа мэргэнээр тудахые оролдохо, эрмэлзэхэ ушартай болоно бшуу.

Совет ороной эрхим биатлонист Александр Тихонов (Новосибирскын «Динамо» команда) зүргэ дээрэ сагаалса буудахаар бэеэ зэһэжэ байба. Мүнөө тэрэ 25 наһатайшье һаа, 1969, 1970 онуудта дэлхэйн чемпион, 1971 оной дэлхэйн, мүн Гренобольдо үнгэргэгдэһэн мүрысөөнүүдтэ мүнгэн медальда хүртэһэн байха юм. Тэрэ мүрысөөндэ гараад ябахадаа хүсэ шадалаа тэнсүүритэйгээр гаргашалдаг, хододоо түрүүшүүлэй тоодо оролсохоор бэеэ зэһэдэг, бэлэдхэдэг.

Совет биатлонистнуудай командын нүгөөдэ гэшүүн, 1971 ондо дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Владимир Маматовай намтар Александр Тихоновэйхиһээ тад ондоо юм. Маматов спортсмен болоһоор үнинэй. Мүнөө тэрэ 35 наһатай Виктор Маматов институт дүүргээд, инженерээр хүдэлхэ зуураа, эрдэмэй кандидадай диссертаци бэлдэжэ байнхай.

Саппорада эхилхэ үбэлэй олимпиин нааданай зүргэ дээрэ оронноймнай нүгөөдэ чемпион, Ленинградай Ренат Сафин, Ижевскын залуу спортсмен Александр Ушаков, Киров хотын Иван Бяков, Шэтын Геннадий Ковалев болон бусад түрүү һууриин түлөө командаараа туласалдаха болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Виктор Маматов Олег хүбүүнтэеэ һорилгодо ошожо ябана.

ТАСС-ай фотохронико.

«ФУТБОЛ-72»

СССР-эй футболистнуудай спорткомитедэй управлени, СССР-эй футболистнуудай федераци 1972 ондо дээдэ, нэгэдэхи ба хоёрдохи «А» классуудта наадаха футболой командануудые тодоруулба.

Ороной дээдэ класста наадаха футболистнуудай 16 команда бии болгогдоо. Тэдэнэй дунда Киевэй «Динамо», Ереванай «Арарат», Тбилисиин «Динамо», Ворошиловградай «Заря», Москвагай «Динамо», «Спартак», «Торпедо», Алма-Атын «Кайрат», Бакугай «Нефтчи», Львовой «Карпаты», Минскын «Динамо», ЦСКА, Ленинградай «Зенит», Ростов-на-Дону хотын СКА, Днепропетровскын «Днепр», Москвагай «Локомотив» команданууд болоно. Эдэнэрэй хоорондо эхилхэ түрүүшынь наадан апрелиин 4-һөө эхилээд, ноябриин 3-да дүүрэхэ жэшээтэй. Энэ бүлэгтэ һүүлшын хоёр һуури эзэлһэн командануудынь дээдэ классһаа гаргагдажа, нэгэдэхи класста оруулагдаха юм.

Тэрэшэлэн «А» классай нэгэдэхи бүлэгтэ 20 команда наадаха болонхой. Эдэнэрэй хоорондо наадаиинь апрелиин 6-һаа эхилээд, ноябриин 4-дэ дүүрэхэ зэргэтэй. Тиихэдэ өөрынгөө бүлэгтэ һүүлшын гурбан һуури эзэлһэн командануудынь ерэхэ жэлэй нааданда хоёрдохи бүлэгтэ оруулагдаха байна.

Мүн 121 команда «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наадаха болонхой. Эдэнэр хоорондоо долоон зоно боложо хубаараад наадаха юм. Зоно соогоо түрүү һуури эзэлһэн команданууд хоорондоо наадахадаа, эндэ эрхимлэһэн гурбан командань нэгэдэхи бүлэгэй футболистнуудтай ерэхэ жэлдэ наадаха болоно. Зоно соогоо һүүлшын һуури эзэлһэн команда «А» классһаа гаргагдаха зэргэтэй.

Манай зонодо энэ жэлэй нааданда хабаадалсахаар Владивостогой «Луч», Хабаровскын СКА, Благовещенскын «Амур», Улаан-Үдын «Сэлэнгэ», Шэтын СКА, Эрхүүгэй «Аэрофлот», Красноярскын «Автомобилист», Ангарскын «Старт», Урда-Сахалинай «Сахалин» команданууд оруулагдаһан байха юм.

***

СССР-эй футболистнуудай суглуулагдамал команда февраль һарын эхеэр Югославиин футболистнуудтай нүхэр ёһоной уулзалга үнгэргэхөөр аян замдаа һаяхан мордобо. Эдэнэр Хвар гэжэ арал дээрэ А. Пономарёв, Н. Гуляев гэгшэдэй хүтэлбэри доро һорилго, мүрысөөнүүдые үнгэргэхэ түсэбтэй. Тэрэнэй удаа, февралиин 13-да СССР-эй суглуулагдамал командын футболистнууд Югославиин чемпион — «Хайдук» командатай наадаха. Мүн февралиин 18-да Голландиин «Теенте», февралиин 23-да «Стандардом» командануудтай наадаха болонхой.

СССР-эй суглуулагдамал командын 1972 ондо үнгэргэхэ нааданай саашанхи календарь ямар байхаб гэһэн асуудалтайгаар ТАСС-ай корреспондент СССР-эй габьяата тренер Н. Гуляевта хандаһан байгаа.

— Түрүүшынгээ наада мартын 29-дэ Болгариин суглуулагдамал командатай үнгэргэхэ болонхойбди. Тэрэнэй удаа апрелиин 19-дэ Киевтэ Перугэй футболистнуудтай наадаха байнабди. Жэрэб татаһанай ёһоор, Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилхэ мүрысөөнэй түрүүшын наада апрелиин 29-дэ Югославида, тус гүрэнэй суглуулагдамал командатай, харюугайнь наада Москвада, майн 13-да үнгэргэхэ болонобди.

Мюнхендэ, майн 24-дэ, олимпиин нааданай стадион дээрэ манай суглуулагдамал командын футболистнууд дэлхэйн түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөндэ бронзо медальда хүртэһэн ФРГ-гэй футболистнуудтай нүхэр ёһоной уулзалга үнгэргэхэ.

Болгариин футболистнууд харюугай наада Москвада үнгэргэхөөр июнь һарада ерэхэ юм. Наадан июниин 7-до үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Июль һарада Финляндиин, августда Швециин, Польшын футболистнуудтай наадаха байнабди. 1974 ондо үнгэргэгдэхэ дэлхэйн түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөндэ бэлэдхэл иигээд лэ дүүрэнэ. Октябриин 18-да Дублин хотодо Ирландиин футболистнуудтай наадалгаар байгша ондо командымнай наадаха каллендариин түсэб дүүрэхэ байна.

(ТАСС).

Улаан-Үдын типографиин ном гадарлалгын цех 1971 оной дүрбэдэхи кварталда 1-дэхи һуури эзэлээд, 100 түхэриг мүнгэн шанда хүртэһэн байна. Тус цехтэ түрүүшүүл олон, харин тэдэнэй дундаһаа брошюровщица Зинаида Токунова илангаяа шалгарна. Тэрэ халаанайнгаа нормо хододоо үлүүлэн дүүргэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: брошюровщица З. Токунова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ХОЁРДОХИ УУЛЗАЛГА

Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай болон гүрэнэй ород драмын театрай коллективүүд СССР-эй болон Буряадай АССР-эй тогтоһоор 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан хани харилсаа тогтооһон юм. Тиихэ зуураа, алишье коллективынь социалис уялга абаһан байгаа. Үнгэрһэн жэлэй ноябрь һарада тэдэнэрэй түрүүшын уулзалта эмхидхэгдэжэ, комбинадай соёлой байшан соо театрай артистнуудай хүсөөр хэдэн зүжэг харуулагдаһан байна. Тиихэдэ түрүүшын танилсалга, хани халуун үгэ хэлэлгэ, ажал хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдөөн болоһон юм.

Мэнэ һая, январиин 14-дэ, хоёр анда коллектив дахинаа уулзаба. «Үбэлжэлгэ дүүрээ», «Цыган», «Юундэ далай дабһатайб» гэһэн зүжэгүүдые хаража, комбинадай хүдэлмэришэд ехэтэ һонирхоо, артистнар Юхневич, С... далев, Тимофеев, Волгин гэ... дэй гүйсэдхэһэн рольнуудые ... жарлан хараа.

Гүрэнэй ород драмын теа... коллективэй зүгһөө Коми АССР... габьяата артист С. А. Волгин ... хэлэжэ, коллективайнгаа твор... ско зам болон актер Юхнев... ойтой дашарамдуулан, тэр... намтар тухай һонирхолтой... хөөрэһэн байна.

Комбинадай цехэй началь... Н. Я. Рыбников, замкомой түр... лэгшэ В. И. Кулаков болон бу... харюугай хани халуун үгэ хэ...

Хоёр коллективэй холбоо ба... саан саашадаа улам хүгжэжэ, ... шье таладаа туһатай бай... дамжаггүй.

В. ЗУБАРЕВ,
мяха-консервын комбинад... соёлой байшангай директор.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
ХИЛЫН ГААНАҺАА

ВСМ-эй сессиһээ

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Бэеэ дааһан, бүрин сүлөөтэ гүрэнэй — Бангладешэй Арадай Республикын эмхидхэгдэн байгуулагдаһые демократиин ба амгалан байдалай илалта, империализмда эсэргүү хүсэнүүдэй илалта мүн гэжэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй президиум һайшаана. Соведэй эндэ болож байгаа заседани дээрэ баталан абтаһан шиидхэбэри дотор тиигэжэ хэлэгдэнэ.

Бангладешэй Арадай Республикада материальна туһаламжа үзүүлхыень уриалан, бүхы национальна комитедүүдтэ, уласхоорондын эмхинүүдтэ, правительствануул болон арадуудта хандаһан уряа шиидхэбэри дотор найруулагданхай.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет Анджела Дэвисые, политическэ хэрэгээр хаагдаһан бусад американ тэмсэлшэдые дэмжэхэ гэжэ нүгөөдэ документ дотороо мэдүүлнэ. Америкын империализм дайе, үндэһэ яһанай илгаа баримталан газаашалгые, ядуу байдал ба дарлалта буруушааһан тэмсэлые дарахын тула А. Дэвисэй «хэрэг» хэрэглэнэ гэжэ ВСМ-эй президиумэй мэдүүлгэ дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Анджела Дэвис сүлөөлэгдэхэ ёһотой. Тэрэниие сүлөөлэлгэ хадаа бүхы дэлхэйн амгалан байдалай, үнэн зүб хэрэгэй ехэ илалта болохо гэжэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

ТОН ШУХАЛА ҮҮСХЭЛ

ЛОНДОН. (ТАСС). Европодохи зүришэлдөө зөөлэрүүлхын, уласхоорондын политическэ байдал заһаруулхын түлөө, тайлбарилан хэлэбэл, Европодохи аюулгүй б а й д а л а й, харилсаа холбооной түлөө тэмсэхэ комитедые тогтоохын түлөө орон дотор дэлгэрһэн хүдэлөөе олохон эмхи, ажал ябуулагшад дэмжэнэ гэжэ Великобританиин Компартиин генеральна секретарь Джон Голлан тэмдэглэбэ.

КПСС-эй XXIV съездын баталан абагша амгалан байдалай программа дотор тодорхойлогдоһон дурадхалнуудые: буу зэбсэг хуряалгын асуудалнуудые зүбшэлхэ бүхэдэлхэйн конференци, ядерна зэбсэг хуряахын тула ядерна табан гүрэнэй конференци зарлаха тухай дурадхалнуудые Эб найрамдал хамгаалха английска комитет ехэтэ һайшаан дэмжэнхэй. Ядерна зэбсэг хуряалгын, хорилгын асуудалнуудые зүбшэлхэ уласхоорондын конференци үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь соо Лондондо үнгэргэгдөөһэн. «Ядерна зэбсэг хуряахын түлөө хүдэлөөн» эдэбхитэй ябуулга хэһээр. Индохитадта эсэргүү США-гай зээрхэг түримхэй ябуулгын үргэлжэлүүлэгдэжэ байһые буруушаагша Англиин олониитын тэмсэл үргэн дэлисэтэй болонхой.

Великобританиин Коммунис парти эдэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргэнэ, тэдээндэ эдэбхитэйгээр ха... дана гэжэ Джон Голлан тэмдэгл...

Англиин түрүү хараа бодолто... нүүд юрэнхы дэлгүүртэ Анг... нэгэдүүлхэ гэһэн хархис полит... буруушаан, бүхы Европодо х... саа холбоо хангаха хараа бодол... радхана. Эдэнэр байгаали хамга... гэхэ мэтын зорилгонуудые шии... хэрэгтэ бусад гүрэнүүдтэй хамт... баадахаар Советскэ Союзай ... байһые мүн лэ һайшааба.

СОШОРДОЛ БА ҺАНААТА БОЛОЛГО

ВАШИНГТОН. ТАСС-ай корр. И. Пахомов иигэжэ дамжуулба: юрэнхы дэлгүүртэ Англиин, Норвегиин, Даниин, Ирландиин ороһонһоо уламжалан, һанаата болохо ябадал, сошордол США-да тохёолдонхой. Баруун Европын энэ алхам эндэхи оронуудтай худалдаа наймаанай ба финансын талаар США-гай хэдэг харилсаануудта ехэ хохидол ушаруулжа болохо гээд Америкын албан тушаалтад, худалдаа наймаашад тоолоно. «Зургаан дээрэ дүрбые нэмэхэдэ һүртэй хүсэн болохо байна» гэжэ «Вашингтон пост» газетэ тоолоно.

США-гай гүрэнэй секретарь У. Роджерс һүүлэй пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, юрэнхы дэлгүүрые үргэдхэлгэ США-гай урда, илангаяа худалдаа наймаанай талаар олон асуудалнуудые дары табиха байха гэжэ мэдэрбэ. Олохон жэлэй турша соо эд товараа Америкын дэлгүүр дээрэ худалдаха арга боломжыень хизаарлан, худалдаа наймаанай талаар өөрынгөө партнернууд тушаа США-гай доромжолхы политика ябуулдаг байһаниинь элитэ.

Ашаг олзын хойноһоо намнан, хилын саана капиталаа улам ехээр гаргадаг Америкын баяшуул юрэнхы дэлгүүрэй үргэдхэгдэһэнһөө уламжалан ашаг олзодомнай хохидол ушаруулагдахань гэжэ һанаата болонхой.

США сэрэгэй бүлэглэлнүүдые бэхижүүлхэ зорилгоор Европын оронуудые улам ехээр хашана, НАТО-гой сэрэгүүдые хангаха, шадабари мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ «хубитануудаа» эрид нэмээхэ эрилтэ табина. «Оборонно гаргашын ехэнхи хубиие Баруун Европо даажа абаха һэн гэдэг США-гай эрилтэнүүд» Европын оронуудай нэгэдэхэ «үшөө нэгэ нэмэлтэ хүсэн» болоһон байха гэжэ «Вашингтон пост» тэмдэглэнэ. Тэрээнһээ гадна, США ямаршье сагта «валютын ба худалдаа наймаанай талаар баруун оронуудтай хэһэн хэлсээнһээ, хэлсээнүүдэй гүйсэдхэл хангагшын үүргэһээ арсаха национальна ашаг туһадань шухала болоһон сагта бүхы уялгануудаа таһалха ха гээд Баруун Европо ойлгонхой гэжэ тус газетэ бэшэнэ.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

РИМ. (ТАСС). В. И. Ленинэй теоретическэ, философско зохёолнуудые Италида улам ехээр һонирходог болоо байнхай.

Миланай «Фельтринелли» гэдэг хэблэл В. И. Ленинэй «Юу хэхэб?» гэжэ зохёолые итальян хэлэн дээрэ шэнээр оршуулан гаргаба. Энэнь тус зохёолой анха түрүүн ород хэлэн дээрэ тунхаглагдаһаар далан жэлэй ойдо зорюулагдана. Римэй «Эдитори Риунити» гэжэ хэблэл «Социализм байгуулга» гэһэн ниитэ гаршагтай согсолбори барлан гаргахаар бэлдээ. Социалис общество байгуулха экономическа, политическэ асуудалнуудаар В. И. Ленинэй бэшэһэн статьянууд, хэлэһэн үгэнүүд тэрэ согсолборидонь орохо юм.

ОТТАВА. (ТАСС). Анджела Дэвисые хамгаалха Торонтско комитет эрэлхэг зоригто американ коммунисткада телеграмма эльгээбэ. Тание сүлөөлүүлхын, тэрэшэлэн Холбосто Штадууд дотор политическэ хэрэгээр хаагдаһан бүхы хүнүүдые табюулхын тула шадагдаха бүхы юумэ хэхээр найдуулнабди гэжэ тэрэ бэшэг доторнь хэлэгдэнэ. Телеграммада табан зуугаад канадецууд гар табяа.

Гэхэтэй хамта, Анджела Дэвисые сүлөөлүүлхын түлөө тэмсэлэй жасада зорюулан суглуулагдаһан мүнгэн США эльгээгдэбэ.

САНТЬЯГО. (ТАСС). Чилиин президент Сальвадор Альенде республикын правительствые шэнэдхэн хубилгаад, шэнэ министрнүүдһээ шахаа тангариг абаба. Сальвадор Альенде ёһололой үедэ үгэ хэлэхэдээ, правительствын бүридэлдэ зүүнэй христиан хүдэлөөн гэжэ партиин хажуугаар, зүүнэй радикальна партиин оролсоһондо сэдьхэлээ хананхай байһанаа элирхэйлээ.

Ороной түүхэдэ түрүүшынхеэ хүдэлмэришэнэй түлөөлэгшэ — Чилиин Ажалшадай нэгэдэмэл профсоюзна түбэй генеральна секретарь Эрнан Дель Канто Рикельме — дотоодын хэрэгүүдэй министрэй тушаал дааба гэжэ президент онсолон тэмдэглэнэ.

ДЕЛИ. (ТАСС). Зүүн Пакистанһаа хашагдан зугадаад, Индидэ саг зуура байрлаһан 6 миллион шахуу хүнүүд Эхэ нютаг — Бангладештээ бусаа. ЮПИ гэжэ информационно агентство энээн тухай мэдээсэхэ зуураа, иигэжэ һануулан дурдана: Пакистанай армиин мүрдэлгэ хюдалгаһаа зугадан хоргодохо газар бэдэрһэн 9,9 миллион үлүүтэй бенгалецууд Бангладешэй сүлөөлэгдэхэ үеэр Индидэ байһан юм.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Еврейнүүдые хамгаалха лиги» гэдэгтэ хабаатай сионистнуудай бандит ёһоной ээлжээтэ ааша — СССР США хоёрой хоорондын соёлой харилсаа бэелүүлдэг Нью-Йоркын хоёр эмхи тушаа гаргагдаһан харата муухай ааша Америкын түрүү хараа бодолтой улад зоной дунда ехэ зэбүүрхэл үүсхээ.

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Америкын империалистнууд тагнуулай түргэн с а м о л ё д ы е КНДР-эй агаарай дайда руу январиин 28-да ябуулһан байгаа гэжэ ЦТАК агентство мэдүүлнэ. Тэрэнэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, Пак Чжон Хи гэгшын хархис бүлэгэй Урда Корейдэ «онсо байдал» соносхоһонһоо хойшо американ сэрэгэй самолёдууд КНДР-эй агаарай дайда руу арба дахин ороһон байна гэжэ тус агентство тэмдэглэнэ.

ТОКИО. (ТАСС). Индохитадтахи дайе буруушаахын тула Франциин ниислэлдэ зарлагдаһан бүхэдэлхэйн конференцидэ Японой демократическа олониитэ бэлдэжэ байна. Вьетнам арадта туһалха комитедэй үүсхэлээр эндэхи демократическа ба профсоюзна эмхинүүдэй түлөөлэгшэдэй зүблөөн болоод, тэрэ конференцидэ хабаадаха делегациин бүридэл тухай шиидхэбэри гаргаа.

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай Вунгтау хотодохи (Сайгонһоо зүүн урагшаа 70 километртэ) хархис захиргаанай алба хаагшал бултадаа тушаалһаа гараба. Хархис армиин ээргэдэ тэдэниие татаха тухай Нгуен Ван Тхиеу гэгшын засагай захиралтые буруушаажа иимэ мэдүүлгэ баряа гээд Сүлөөлэлгэ гэжэ хэблэлэй агентство мэдээсэнэ.

Чилиин уряа зүбшөөн а...

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Эб на... далай Бүхэдэлхэйн Соведэй ... заседани эндэ болож үргэлжэ...

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэй... ведэй президиум Чилиин эб ... рамдалай комитедэй уряада ... болгон, удаадахи зүблөөн Чи... ниислэл — Сантьяго хотодо ... гэхэ гэжэ шиидхэбэ. Энэнь ... оной сентябрь соо болохо юм.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэй... ведэй президиум тус мэдүүл... дашарамдуулан тунхаглагдаһан ... дүүлгэ дотороо иигэжэ тэмд... һүүлэй үедэ Латиин Америкын ... нуудтахи национально-сүлөөр... хүдэлөөн улам үргэн дэлисэт... ложо байнхай. Энээнһээ уламж... Латиин Америкын арадуудтай ... түбинүүдтэхи арадуудай һанал... гэлэлгые улам шангадхаха ... табигдана.

Намибидахи байдал шахардуу байһаар

ЛУСАКА. (ТАСС). Кейптау... абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, ... бидахи байдал бүри шахардуу... хой. Ороной хойто зүгтэ Нами... патриот отрядуудай, Урда-Афр... түгэс зэбсэглэмэл полициин, ... гүйе сахиха хүсэнүүдэй хоо... зэбсэгтэ тулалдаанууд болоно. ... вариин 30-да иимэ тулалдаан... болоһонһоо шалтагаалан, 7 нами... алуулһан, олон хүн шархатаһан... на.

Гадаадын информационно аге... вэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, ... бидахи байдал бүри муудажа ... хай.

Бангладешэй Арадай Республ...
Австрали, Шэнэ Зеланди ...

ЛОНДОН. (ТАСС). Австра... правительство Бангладешэй Ар... Республикые мэдэрхэ гэһэн ... хэбэри январиин 31-дэ гаргаа. ... тер агентствын корреспондент ... тухай Канберраһаа мэдээсэбэ.

ЛОНДОН. (ТАСС). Шэнэ Зе... Бангладешэй Арадай Республ... мэдэрхэ гэжэ шиидхээ. Энээн... хай Рейтер агентствын корре... дент Веллингтонһоо мэдээсэбэ.

Англиин сэрэгүүдэй зэрлиг за...

ДУБЛИН. (ТАСС). Хүнүүдые ... гүйгөөр, мүрдэлгэгүйгөөр барижа... шаадаг ба түрмэдэ хаадаг хуул... са ябадалнуудые буруушааһан... митинг январиин 30-да Лондон... дэ (Хойто Ирланди) болоһон ба... Энэ жагсаалда хабаадагшадта... гүү шэглүүлэн эльгээгдэһэн ... лиин эзэмдэлгын сэрэгүүдэй ба... лициин зүгһөө харата зэрлиг ... гаргаһанһаа уламжалан 12 ... алуулаа, олон хүн шархатаа.

Лондондерридэхи амгалан жаг... да хабаадагшадта эсэргүү энэ ... лиг ааша юу харуулааб гэхэдэ, ... глиин правительство «түмэр ... га хэрэглэхэ» политикаяа барижа... жа үргэлжэлһөөр. Ольстерой а... лые амгалан аргаар шиидхэхэ ... гүй байна.

САГАН УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, Буряад ороной дэбисхэр дээрэ мүнөөдэр үүлэтэйшэг байха, Байгал шадарай газар нютагуудаар багахан саһан орохо. Баруун урдаһаа һулаханаар һалхилха. Температура 17—22, Баргажанай, Хурамхаанай. Баунтын аймагуудта 23—28. Улаан-Үдэ хотодо һүниндөө 34—36, үдэртөө 20—22 градус хүйтэн байха.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефон...

г. УЛАН УДЭ, ул. Лен... 35. Телефоны: редактора 54-54, приемная — 54 93, з... редактора — 68-08, зам. ред... тора — 62 62, ответ. секрет... — 50-52, зам. ответ. секрет... — 36-76, отделы: парти... жизни — 60-91, сельского ... зяйства — 64-36, 63 86, про... ганды и агитации — 56-23, ... мышленности и строитель... — 61-35, советского строите... ства в быта — 69-58, культу... и школ — 60-21, писем и ... селькоров — 67-81, информа... — 34-05, общественная при... ная — 56-62, машинное бюро ... 57-63, фотолаборатория ... 33-61

Н-03377. Заказ № 117...